

BHAS

AGENCIJA ZA STATISTIKU
BOSNE I HERCEGOVINE

STATISTIČKI PROGRAM BOSNE I HERCEGOVINE 2021. – 2024.

2020.

SADRŽAJ

I UVOD	4
II RADNI OKVIR I STRUKTURA STATISTIČKOG SISTEMA	5
1. Pravni temelj rada	5
2. Struktura statističkog sistema	5
3. Međunarodna saradnja i evropske integracije	6
4. Misija, vizija, vrijednosti	6
III STATISTIČKI PROGRAM BOSNE I HERCEGOVINE ZA PERIOD 2021 – 2024	8
1. Koordinacija rada, monitoring i kontrola implementacije	8
2. Opći pravci razvoja u periodu 2021. – 2024	8
2.1 Službena statistika BIH proizvedena u skladu sa potrebama korisnika i novim izazovima	8
2.2 Učinkovit statistički poslovni proces	10
2.3 Održivo institucionalno okruženje	11
IV PRIORITETNE AKTIVNOSTI PREMA STATISTIČKIM OBLASTIMA	13
1. Demografske i socijalne statistike	13
2. Ekonomske statistike	14
3. Sektorske statistike	16
4. Okoliš i statistike za više područja	17
5. Metodologija prikupljanja, obrade, analize i diseminacije podataka - statistička infrastruktura	18
V RIZIK PROVEDBE STATISTIČKOG PROGRAMA BIH	21
VI OPĆI PREGLED STATISTIČKIH AKTIVNOSTI I NAJVAŽNIJIH REZULTATA PO STATISTIČKIM OBLASTIMA	26

I UVOD

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Agencija) je organ nadležan za obradu, distribuciju i utvrđivanje statističkih podataka za Bosnu i Hercegovinu. Na temelju Zakona o statistici Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, br. 26/04 i 42/04), Agencija nakon obavljenih konsultacija sa entitetskim zavodima za statistiku, izrađuje Nacrt Statističkog programa Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Program).

Program usvaja Vijeće ministara Bosne i Hercegovine. Program se detaljnije razrađuje u Planu rada, koji predstavlja godišnji plan realiziranja aktivnosti planiranih u višegodišnjem Statističkom programu BiH.

Polazna osnova za izradu nacrtu Programa jesu opći ciljevi i pravci provedbe navedeni u dokumentu *Strateški pravci razvoja razvoja Statistike Bosne i Hercegovine 2030*. Programom se definiraju statističke aktivnosti koje će osigurati da se, u navedenom periodu, izvrši harmoniziranje statističkih istraživanja i indikatora sa standardima Evropskog statističkog sistema i potrebama korisnika koji su navedeni u dokumentu Kompendijumu statističkih zahtjeva 2019 (Statistical Requirements Compendium - edition 2019).

Program u znatnom je dijelu određen i ulogom zvanične statistike u procesu evropskih integracija: prvo, zvanična statistika posebno je poglavlje pregovaračkog procesa, a drugo, podaci zvanične statistike koristiće se za praćenje realizacije sektorskih i drugih politika, što zahtijeva ubrzavanje procesa harmonizacije statističkog sistema Bosne i Hercegovine sa statistikom zemalja Evropske unije. Tek uz punu harmonizaciju biti će moguće upoređivati, vrednovati i donositi valjane odluke o mjerama potrebnima za unapređenje pojedinih segmenata društvenog života.

Primjetno je da potrebe za informacijama cjelokupnog društva, političkih i ekonomskih aktera stalno rastu. Globalizacija je rezultirala restrukturiranjem društvenih odnosa, tako da se od statističkih institucija zahtijeva pronalaženje novih metoda mjerenja, jasna i vjerodostojna interpretacija rezultata statističkih istraživanja. Potrebe ne samo da su u porastu, već mijenja se i njihov karakter, odnosno raste interes za statistiku koja na kompleksan način opisuje fenomene. Statističke informacije koje proizvodimo osnova su za raspravu, istraživanje i analize, što istovremeno osigurava da se odluke mogu donositi na temelju pouzdanih i objektivnih informacija na svim nivoima bosanskohercegovačkog društva.

Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu u ovom Programu, bez diskriminacije se odnose i na muškarce i na žene.

v.d. direktorica

Vesna Ćužić

II RADNI OKVIR I STRUKTURA STATISTIČKOG SISTEMA

1. Pravni temelj rada

Zakon o statistici Bosne i Hercegovine (Službeni gl. BiH, br. 26/04, 42/04) pruža pravni okvir za organizaciju statističkih podataka, za sve aktivnosti vezane za pripremu, prikupljanje, pohranjivanje, obradu, kompilaciju, analizu i distribuciju statističkih podataka za Bosnu i Hercegovinu.

U skladu sa odredbama Zakona o statistici Bosne i Hercegovine, statistički podaci Bosne i Hercegovine su podaci, dobijeni iz date oblasti statistike i obrađeni, odnosno distribuirani u okviru realizacije Programa, ili drugi statistički podaci potrebni za Bosnu i Hercegovinu, odnosno bilo koji statistički podaci koje prikupe državna tijela, a odobri Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (Agencija).

Također, u cilju regulisanja međusobnih odnosa i unaprijeđenja rada jedinstvene profesionalne statističke strukture u Bosni i Hercegovini - između Agencije i entitetskih statističkih institucija (Republičkog zavoda za statistiku Republike Srpske i Federalnog zavoda za statistiku) – zaključen je „Sporazum o primjeni jedinstvenih metodologija i jedinstvenih standarda pri izradi statističkih podataka Bosne i Hercegovine“. U ovom dokumentu navedeno je da se višegodišnjim Programom, odnosno godišnjim Planovima rada Agencije utvrđuju prioritetne statističke aktivnosti od interesa za Bosnu i Hercegovinu, plan njihove realizacije, kao i način finansiranja.

Na osnovu dokumenata međunarodnih statističkih institucija (UN/ECE, IMF, OECD) i Statističke kancelarije Evropske komisije (Eurostat), kao što su: UN Fundamentalni principi zvanične statistike (Prilog 1); Kodeks prakse evropske statistike (Prilog 2) i Kompendiuma statističkih zahtjeva (više stotina regulativa, direktiva i preporuka), proizlazi i najveći dio međunarodnih zahtjeva u formi principa koji obuhvataju institucionalno okruženje, statističke proizvodne procese i statističke rezultate.

U cilju realizovanja ovih zahtjeva neophodna je zajednička saradnja Agencije i entitetskih statističkih institucija i stalna interakcija sa korisnicima u skladu sa općim načelima upravljanja kvalitetom, uključujući predanost rukovodstva, partnerstvo, zadovoljstvo zaposlenih i kontinuirano poboljšanje i unaprijeđenje harmonizovanih evropskih statistika koje su u osnovu demokratskih procesa i napretka društva.

2. Struktura statističkog sistema

Statistički sistem Bosne i Hercegovine karakterizira regionalna decentralizacija koja oslikava administrativno uređenje zemlje, te značajna funkcionalna centralizacija.

Statističke institucije u Zakonu o statistici Bosne i Hercegovine, definirane kao „nadležni organi“ za organizaciju, izradu i distribuciju statističkih podataka su: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine na nivou Bosne i Hercegovine, Federalni zavod za statistiku i Republički zavod za statistiku Republike Srpske na entitetskom nivou.

Nadležnosti, odgovornosti i međusobni odnosi između Agencije i entitetskih statističkih zavoda uređeni su: Zakonom o statistici BiH (Službeni glasnik BiH, br. 26/04 i 42/04), Zakonom o statistici u FBiH (Službene novine FBiH, br.63/03 i 9/09); Zakonom o statistici RS (Službeni glasnik RS, br. 85/03) i Sporazumom o primjeni jedinstvenih metodologija i jedinstvenih standarda pri izradi statističkih podataka Bosne i Hercegovine (2005).

Centralna Banka Bosne i Hercegovine (CB BiH) je službeni proizvođač statistike na nivou Bosne i Hercegovine, u čijoj nadležnosti su monetarne, platno-bilansne i finansijske statistike. Aktivnosti CB BiH kao proizvođača navedenih statistika, regulirane su Zakonom o CB BiH. Odnosi između Agencije i CB BiH su regulirani Memorandumom o razumijevanju između Agencije i CB BiH.

Na državnom nivou, Agencija i CB BiH su jedini službeni proizvođači statistike BiH. Entitetske statističke institucije su pored toga što su proizvođači entitetskih statistika ujedno i proizvođači Statistike Bosne i Hercegovine, jer dostavljaju Agenciji podatke potrebne za implementiranje Statističkog programa Bosne i Hercegovine.

Vijeće za statistiku Bosne i Hercegovine (Vijeće) je uspostavljeno Zakonom o statistici BiH kao savjetodavno tijelo. Vijeće daje mišljenje o pripremi i implementiranju Statističkog programa BiH, funkcionisanju i daljem razvoju statistike BiH.

3. Međunarodna saradnja i evropske integracije

Razvojne aktivnosti zvanične statistike imaju za cilj da u narednom periodu osiguraju usaglašavanje sa Evropskim statističkim sistemom (ESS), odnosno harmoniziranje domaćih standarda radi dobijanja uporedivih pokazatelja, kao i uključivanje u međunarodnu statističku saradnju svih odgovornih proizvođača zvanične statistike, koordiniranu od strane Eurostata na evropskom nivou i Agencije na nivou Bosne i Hercegovine. Ovaj proces treba da prati: implementacija međunarodnih projekata koji su, u okviru međunarodne pomoći, namijenjeni unapređenju statističkog sistema, zatim bilateralnu saradnju sa drugim nacionalnim statističkim institucijama, kao i aktivno sudjelovanje u radu međunarodnih radnih grupa iz oblasti statistike sa ciljem unapređenja i afirmiranja naše zvanične statistike.

U periodu 2021. - 2024. očekuje se nastavak rada na započetim i novim projektima (IPA nacionalni i regionalni/višekorisnički, Sida regionalni, UNICEF – Višegodišnji plan rada, IMF regionalni projekti)

4. Misija, vizija, vrijednosti

Misija

Naša misija je pripremiti i diseminirati vjerodostojne, pouzdane, pravovremene i visokokvalitetne službene statistike potrebne za donošenje odluka i informiranje javnosti o pitanjima od značaja za Bosnu i Hercegovinu.

Vizija

Jačanjem stručnih i infrastrukturnih kapaciteta i usvajanjem i primjenom najbolje statističke prakse Statistika Bosne i Hercegovine će postići potpunu usklađenost sa međunarodnim statističkim standardima i načelima.

Vizija se sastoji od četiri važna elementa: učinkovitosti, inovativnosti, korisnosti i pouzdanosti.

- Učinkovitost - znači smanjenje administrativnog opterećenja i sposobnost brzog reagiranja na želje korisnika.
- Inovativnost - znači pozitivnu promjenu proizvoda, usluga, procesa i organizacijske kulture Statistike BiH, što značajno povećava kvalitet statistike.
- Korisnost prema korisniku - znači dostupnost, relevantnost i pravovremenost informacija koje nudi Statistika BiH.
- Pouzdanost - znači da službene statistike izrađene od strane statističkih institucija u BiH odražavaju stvarno stanje što objektivnije i dosljedno u skladu sa međunarodnim standardima.

Vrijednosti

Naše vrijednosti se temelje na:

- povjerenju i međusobnom poštovanju, kako u unutrašnjim odnosima, tako i u odnosima sa partnerima (korisnicima i responentima),
- profesionalnom integritetu poštujući najviše stručne statističke standarde i poštujući statističku povjerljivost,
- komunikaciji i saradnji sa davaocima statističkih informacija, ostalim proizvođačima službene statistike i korisnicima podataka, na učinkovit i transparentan način, doprinoseći svjesnosti, razumijevanju i vjerodostojnosti službene statistike.

III STATISTIČKI PROGRAM BOSNE I HERCEGOVINE 2021 - 2024

Statistički program Bosne i Hercegovine izrađuje Agencija nakon konsultacija sa entitetskim statističkim zavodima i CB BIH (u čijoj nadležnosti su monetarne, platno-bilansne i finansijske statistike).

Agencija utvrđuje statističke standarde za implementiranje Programa, koje koriste sva statistička tijela kako na nivou države tako i na nivou entiteta doprinoseći proizvodnji statistike BiH. Proizvodnja statistike BiH koju vrši Agencija zasniva se podacima koje dostavljaju entitetske statističke institucije i podacima koja Agencija prikuplja iz administrativnih izvora.

1. Koordinacija rada, monitoring i kontrola implementacije Programa

Program će se provoditi u skladu sa aktivnostima koje će osigurati njegovu provedbu, a koje su navedene unutar svakog od prioriteta. Kako bi se osiguralo izvršenje Programa, odgovarajuće organizacione jedinice u nadležnim statističkim institucijama u BIH (koji imaju nadležnost za programiranje i planiranje statističkog rada) će svake godine do kraja perioda na koji se odnosi Program, u svojim redovnim godišnjim planovima rada razviti i plan provedbe aktivnosti navedenih u Programu.

Program će se provoditi od strane nadležnih statističkih institucija u Bosni i Hercegovini, kao i ostalih proizvođača zvanične statistike na državnom i entitetskom nivou.

Provođenje Programa će se finansirati redovnim osiguranjem sredstava u budžetima statističkih institucija u Bosni i Hercegovini, kao i putem donatorske pomoći realizacijom različitih projekata u saradnji sa međunarodnim organizacijama i institucijama.

2. Opći pravci razvoja u periodu od 2021. - 2024.

Opći pravci razvoja u periodu 2021. – 2024. čija će realizacija pridonijeti podizanju povjerenja u statistiku definirani su u dokumentu „Strateški pravci razvoja statistike BiH 2030“ :

1. Službena statistika BIH proizvedena u skladu sa potrebama korisnika i novim izazovima
2. Učinkovit statistički poslovni proces
3. Održivo institucionalno okruženje

2.1 Službena statistika BIH proizvedena u skladu sa potrebama korisnika i novim izazovima

Svrha službene statistike je pružiti korisnicima objektivne, pouzdane i pravovremene statističke informacije i pomoći društvu u donošenju odluka, kako na nacionalnom tako i na drugim korisničkim nivoima. U okruženju koje se brzo mijenja, pojavljuju se novi statistički fenomeni kojima je potrebna odgovarajuća i pouzdana statistička ocjena.

Službena statistika važna je kako u nacionalnim, tako i međunarodnim okvirima, jer omogućava poređenje društveno-ekonomskog razvoja sa drugim zemljama.

Poseban naglasak stavlja se na integraciju sistema službene statistike Bosne i Hercegovine u Evropski statistički sistem (ESS), što omogućava uporedivost službenih statističkih rezultata Bosne i Hercegovine, sa podacima država članica EU.

Tokom srednjoročnog razdoblja, nastojaćemo fleksibilno reagirati na potrebe korisnika da dobiju tražene statističke podatke. Imajući u vidu da se potrebe korisnika vrlo brzo mijenjaju, kao i da tražnja za podacima postaje sve izraženija, planira se uspostavljanje stalnog dijaloga sa korisnicima podataka, u cilju boljeg uvida u sadašnje i buduće zahtjeve korisnika za podacima, kao i potrebe za statističkim uslugama.

Takođe, sa korisnicima podataka razvijaće se partnerski odnos, s ciljem da se poveća pravovremenost, raspoloživost kvalitetnih i harmoniziranih službenih statističkih podataka za bosanskohercegovačko društvo i ekonomiju.

Diseminacijski proizvodi će biti efikasnije pripremljeni, što će se postići kroz razvoj inovativne kulture zaposlenih, racionalnim korištenjem resursa, efikasnijim korištenjem IT tehnologije. To će skratiti vrijeme pripreme za diseminaciju statističkih podataka, reducirati sredstva za ovaj dio statističkog procesa i reducirati mogućnost pogreške.

Prilagođavanje rezultata službene statistike različitim grupama korisnika, zahtijevaće razvoj različitog nivoa dostupnosti podataka. Razvijaće se novi vidovi publikovanja podataka koji će uključivati vizualizacije, animacije i na taj način prezentirati rezultate službene statistike na razumljiv i jednostavan način.

Obavljati će se obuka korisnika u cilju njihovog upoznavanja s radom i aktivnostima koje se poduzimaju. Namjera je stimulirati javnost ne samo da aktivno sudjeluju u statističkim istraživanjima, nego i da koriste statističke podatke.

U prethodnom periodu, službena statistika se temeljila isključivo na tradicionalnim izvorima podataka (prikupljanje podataka na bazi izvještavanja, direktno intervjuisanje i administrativni izvori), međutim savremeni tehnološki trendovi mnoge aspekte života pretvorili su u digitalne podatke i time otvorili nove mogućnosti u pogledu razvoja službene statistike. Pomenuti izvori mogu biti komplementarni tradicionalnim izvorima podataka u cilju poboljšanja pravovremenosti, dostupnosti i ostalih komponenti kvaliteta službene statistike, ali ih još uvijek ne mogu zamijeniti u potpunosti.

Masovni podaci (Big Data) uvest će se kao izvor podataka prema potrebi, uz zajednički dogovor statističkih institucija. Područja za koja bi se ovi podaci mogli koristiti kao izvor podataka mogli bi biti indeks potrošačkih cijena, paritet kupovne moći, potrošnja domaćinstava itd.

Pored korišćenja novih izvora podataka, posebna pažnja biće posvećena daljem korišćenju izvora podataka koji su u posjedu organa državne uprave i javnih preduzeća u proizvodnji službene statistike, kako bi se smanjili troškovi proizvodnje rezultata službene statistike i opterećenost poslovnih subjekata i građana u dostavljanju podataka putem tradicionalnih statističkih istraživanja i anketa.

Ciljevi koji se žele postići:

1. Unapređenje statistika koje prikazuju demografske i socijalne promjene
2. Unapređenje statistika koje prikazuju promjene u ekonomiji
3. Unapređenje makroekonomskih statistika
4. Unapređenje statistika u oblasti poljoprivrede, energije, transporta, turizma, nauke, inovacija i informaciono komunikacijskih tehnologija
5. Unapređenje statistike okoliša, geoprostornih statistika, proizvodnja i diseminacija indikatora održivog razvoja
6. Razvoj diseminacije i komunikacije sa korisnicima
7. Povećano korištenje sekundarnih izvora podataka u statističkoj proizvodnji

2.2 Učinkovit statistički poslovni proces

Provođenje srednjoročnih ciljeva ne može se odvojiti od efikasnosti organizacije u instituciji, sistemskog pristupa zadacima na nivou institucije i zaposlenika, praćenja procesa i brzine provedbe promjena.

Zalažući se za povećanje učinkovitosti procesa, tokom ovog razdoblja primjenjivat ćemo inovativna rješenja, ojačati upravljanje institucijom, standardizirati proces proizvodnje statističkih informacija i poboljšati učinkovitost statističke proizvodnje i diseminacije.

Posljednjih godina tehnološki napredak i zahtjevi korisnika su se znatno promijenili, što se nužno odrazilo i na prirodu statističkih istraživanja, tako da se pored visokog kvaliteta rezultata službene statistike, postavljaju i novi izazovi koji proizlaze iz promjene pristupa proizvodnji službene statistike i stvaranju višedimenzionalnim baza podataka. U skladu sa tim, u narednom periodu će se raditi na razvoju novih tehnika za prikupljanje, obradu, objavljivanje i dokumentovanje rezultata službene statistike. Korišćenje novih izvora podataka, zahtijeva razvijanje novih metoda u prikupljanju, obradi, analizi podataka kako bi se garantovao kvalitet u skladu sa principima Kodeksa prakse službene statistike. To podrazumijeva uvođenje novih tehnika u prikupljanju podataka (CATI, CAWI, Web scraping, Web scanning itd) kroz nove investicije u IT sistem.

Način prikupljanja podataka prilagodit će se modernim informatičkim mogućnostima kao i potrebama i karakteristikama promatrane populacije. Za dobivanje podataka od poslovnih subjekata glavna metoda bit će elektroničko prikupljanje podataka. Upitnici i drugi instrumenti za prikupljanje podataka biti će testirani prije početka prikupljanja podataka.

Uvođenje savremenih IT rešenja u svim fazama statističkog procesa u vremenu brzog informacionog napretka, kao i u uvjetima globalizacije, predstavlja neophodnost, kako bi se povećala brzina i kvalitet u prikupljanju podatka, iskoristili novi raspoloživi izvori podataka. Stoga, je potrebno izvršiti nabavku savremenih licenciranih softverskih paketa za obradu i skladištenje podataka, kao i druge neophodne opreme.

Budžetska ograničenja predstavljaju dodatni zahtjev za veću isplativost u prikupljanju i obradi podataka, zahtijevajući uvođenje optimalnih metoda prikupljanja podataka, koristeći moderna informaciono-komunikaciona rješenja gdje je to moguće.

Razvijati fleksibilnu IT infrastrukturu i tehničke standarde radi jednostavnijeg i efikasnijeg prikupljanja i obrade, objavljivanja i dokumentovanja rezultata službene statistike, prema Generičkom modelu statističkog poslovnog procesa (GSBPM). Uspostavljanjem ovako definiranog IT sistema, unaprijediće se pravovremenost i relevantnost službene statistike, efikasnost, smanjiti opterećenost ispitanika integracijom podataka iz administrativnih izvora podataka i razmjenom statističkih podataka između domenskih statistika.

Postupci će biti podržani metapodacima, transparentnim i u najvećoj mogućoj mjeri automatiziranim. Koristit će se usklađeni pojmovi, klasifikacije i definicije varijabli i moderna metodološka rješenja. Korištenjem najnovije tehnologije i razvojem inovativnih IT rješenja, informacijsko-komunikacijska infrastruktura i tehnologija omogućit će visoko funkcionalni, sposoban informacijski sistem za provedbu statističkog procesa.

Razvoj IT sistema u narednom periodu zahtjevat će i investicije u IT infrastrukturu, koja se odnosi na prikupljanje, obradu i diseminaciju podataka.

Ciljevi koji se žele postići:

1. Optimizacija statističkog poslovnog procesa
2. Korištenje inovativnih IKT-a i instrumenata za prikupljanje primarnih podataka

2.3 Održivo institucionalno okruženje

Institucionalni okvir i okruženje značajno utiču na učinkovitost i vjerodostojnost statističke institucije koja razvija, proizvodi i diseminira pouzdanu statistiku.

U svrhu uspostave efikasnog i racionalnog sistema službene statistike koji će biti u stanju odgovoriti potrebama korisnika neophodno je obezbjediti adekvatan pravni okvir. Izmjena zakonodavstva se postavlja kao imperativ s obzirom na potrebu uvođenja novih mjera i instrumenata za uvođenje jednostavnijeg normativnog rješenja organizacije i funkcioniranja sistema službene statistike BiH kroz usklađivanje s evropskim pravnim okvirom, uvažavajući postojeće administrativno uređenje zemlje i organizaciju statističkog sistema BiH.

Razvijajući povjerenje općenito u službenu statistiku, poboljšaćemo dostupnost i svijest o uslugama koje nudimo i ojačati međuinstitucionalnu saradnju. Nastojaćemo da zaposlenici aktivno sudjeluju u poboljšanju statističkih aktivnosti, razmjeni najboljih praksi, produktivnim raspravama, kao i osobni i profesionalni razvoj.

Nastojeći povećati društvenu odgovornost statističke institucije, kreirati ćemo atraktivno i prijateljsko okruženje za zaposlenike. Saradnjom u međunarodnom okruženju službena statistika BiH bit će partner u razvoju statistika na evropskom i globalnom nivou. Svoje aktivnosti ćemo usmjeriti na razvoj novih znanja i metoda i na razmjenu dobre prakse. Uključivat ćemo se u što više međunarodnih aktivnosti, jer je ovo prilika za sticanje iskustva u međunarodnoj saradnji, jačanju kapaciteta timskog i projektnog rada, proširivanju pogleda izvan lokalnog okruženja i sticanju dubinskih i novih znanja.

Cilj Statistike BiH je podsticati razvoj službene statistike u pravcu usklađivanja metodologija i standarda s međunarodnim standardima.

Službena statistika BiH i implementacija operativnih ciljeva će se zasnivati na načelima Kodeksa prakse evropske statistike, koji će u potpunosti biti inkorporirani u novi Zakon o službenoj statistici BiH, a to su: profesionalna nezavisnost; koordinacija i saradnja; mandat za prikupljanje podataka; adekvatnost resursa; posvećenost kvalitetu; povjerljivost statističkih podataka; nepristrasnost i objektivnost; dobra metodologija; odgovarajuće statističke procedure; smanjenje opterećenosti izvještajnih jedinica; troškovna učinkovitost; relevantnost; tačnost i pouzdanost; pravovremenost i preciznost; skladnost i uporedivost, kao i dostupnost i jasnost podataka.

Djelatnost statistike temelji se na znanju, tako da je osoblje ključno za postizanje ciljeva navedenih u ovom programu. Statističko osoblje i dalje će biti učinkovito, kreativno, fleksibilno, usredotočeno na pronalaženje rješenja, radeći u kolegijalnom duhu i doprinoseći radu i razvoju službene statistike.

Što se tiče ljudskih resursa, posebna pažnja će biti usmjerena na pružanje znanja i vještina potrebnih za rad u modernoj statističkoj instituciji, odgovarajućoj organizaciji rada i liderstvu. Iz ovih razloga koristiće se *Opći model generičkih aktivnosti za statističke organizacije* (GAMSO) koji opisuje i definira aktivnosti koje se odvijaju u tipičnoj organizaciji koja proizvodi službenu statistiku.

Ovaj model proširuje i dopunjuje *Opći model statističkih poslovnih procesa* (GSBPM) dodavanjem dodatnih aktivnosti potrebnih za podršku statističke proizvodnje. Model će prije svega poslužiti kao osnova za planiranje resursa institucije, kao osnova za mjerenje troškova izrade službene statistike na način koji se može uporediti između statističkih organizacija, kao alat za pomoć u procjeni spremnosti institucije za provedbu različitih aspekata modernizacije i kao podrška sistemu upravljanja rizicima.

Ciljevi koji se žele postići:

1. Usklađivanje službene statistike BiH sa EU pravnim okvirom
2. Prilagođavanje službene statistike BiH standardima u oblasti upravljanja kvalitetom
3. Prilagođavanje službene statistike BiH standardima u oblasti zaštite povjerljivih podataka
4. Jačanje institucionalnih resursa
5. Jačanje međuinstitucionalnih odnosa

IV PRIORITETNE AKTIVNOSTI PO STATISTIČKIM OBLASTIMA

U ovom poglavlju detaljno su navedene prioritetne aktivnosti prema pojedinim statističkim oblastima uz dodatno objašnjenje za te aktivnosti. Za neke prioritete ne navode se dodatna obrazloženja, jer ista nisu neophodna.

1. DEMOGRAFSKE I SOCIJALNE STATISTIKE

Da bi se osigurao uvid u dinamične promjene društva koje treba očekivati prioritetni cilj u oblasti društvenih statistika je unapređenje sadržaja podataka o stanovništvu, tržištu rada, obrazovanju, kulturi, inovacijama, zdravstvu, sigurnosti i zaštiti potrošača, osobnoj potrošnji, nejednakostima u distribuciji dohotka, siromaštvu, socijalnoj zaštiti. Podaci za sva statistička istraživanja iz oblasti demografskih i socijalnih statistika će biti prikazana i po spolu.

U ovoj statističkoj oblasti u planu je realiziranje sljedećih prioritetnih aktivnosti:

Aktivnost	Rezultat
1.1 Stanovništvo	
Pripreme Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova	Priprema instrumentarija za provedbu popisa (definiran sadržaj, metodološka i org. rješenja, uspostavljena saradnja sa drugim institucijama uključenim u proces, provedba pilot popisa)
Uspostavljanje statistike spoljnih migracija i statistike azilanata, boravišnih dozvola i ilegalnih migracija	Statistika o migracijskim tokovima stanovnika BiH proizvedena u skladu sa važećom EU regulativom iz ove oblasti.
Priprema okvira uzoraka za anketna istraživanja na bazi domaćinstava	Izabran uzorak za provedbu anketnih istraživanja
1.2 Rad i troškovi rada	
Provođenje anketnih istraživanja iz oblasti statistike tržišta rada u redovnoj dinamici	Objavljeni svi relevantni pokazatelji iz anketnih istraživanja i podaci redovno dostavljeni Eurostatu u propisanom formatu
1.3 Obrazovanje i obuka	
Poboljšanje sadržaja podataka iz oblasti statistike obrazovanja i izrada novih indikatora	Unapređen sadržaj i proizvedeni novi indikatori statistike obrazovanja
1.4 Zdravstvo	
Poboljšanje sadržaja iz oblasti statistike zdravstva (finansijskih i nefinansijskih pokazatelja)	Objavljivanje podataka o potrošnji u zdravstvu po namjenama zdravstvene zaštite, izvorima finansiranja, pružaocima usluga, tekućim izdacima, koji su u skladu sa Međunarodnom klasifikacijom za zdravstvene račune.
1.5 Dohodak i potrošnja	
Provođenje anketnih istraživanja iz oblasti statistike životnog standarda i uvjeta, kao i statistiku potrošnje domaćinstava u redovnoj dinamici	Objavljeni svi relevantni pokazatelji iz anketnih istraživanja i podaci redovno dostavljeni Eurostatu u propisanom formatu (APD 2020 prekinuta zbog situacije uzrokovane pandemijom i neće biti moguće poslati podatke i mikrobaze Eurostatu u predviđenom roku-2021)

2. EKONOMSKE STATISTIKE

Osnovni razvojni cilj u oblasti makroekonomskih statistika je dalja harmonizacija Sistema nacionalnih računa sa međunarodnim standardima, odnosno pravovremena i kvalitetna primjena novih standarda SNA 2008 (Sistem nacionalnih računa 2008) i ESA 2010 (Evropski sistem računa 2010).

Nastavit će se aktivnosti na procesu daljnje harmonizacije makroekonomskih statistika koje su u nadležnosti CB BIH s ciljem potpune usklađenosti sa standardima i transmisijskim programom EU i djelimično Eurosistema. Pri tome, nastaviti će se suradnja sa Agencijom, entitetskim zavodima za statistiku, ministarstvima finansija na državnom i entitetskom nivou i drugim institucijama.

Potpunom primjenom transmisijskog programa EU u pogledu obuhvata podataka i pravodobnosti objave omogućit će se usporedba svih makroekonomskih pokazatelja sa zemljama članicama EU-a i ostalim zemljama.

Osnovni cilj u oblasti poslovnih statistika je obezbjeđivanje relevantnih, ažurnih, pouzdanih i uporedivih statističkih informacija o poslovanju i statističkih pokazatelja relevantnih za donošenje mjera ekonomske politike i praćenje ekonomskog razvoja i upoređivanje sa ekonomijama drugih zemalja.

Osim statističkih pokazatelja vezanih za kretanja u ekonomiji, za donošenje mjera i akcionih planova za posebne politike u području industrije, građevinarstva, trgovine, poslovnih usluga u statističkom praćenju potrebno je osigurati relevantne, ažurne i kvalitetne pokazatelje njihovim kontinuiranim unapređivanjem i tekućim usklađivanjem sa standardima EU-a, pritom vodeći računa o smanjenju opterećenja davalaca podataka kroz povećano korištenje raspoloživih administrativnih izvora podataka za statističke svrhe.

U ovoj statističkoj oblasti u planu je realiziranje sljedećih prioritarnih aktivnosti:

Aktivnost	Rezultat
2.1 Makroekonomske statistike	
Aktivnosti usmjerene na razvoj sektorskih računa	Izrađena i objavljena sektorizacija institucionalnih jedinica. Uspostavljeni godišnji sektorski računi.
Razvoj Regionalnih računa	Proizvedeni indikatori kao rezultat uspostave Regionalnih računa - BDV BDP po stanovniku investiciona aktivnost i zaposlenost na nivou NUTS 2
2.2 Statistika vladinih finansija i finansijskih računa, monetarna i finansijska statistika	
Implementacija kompilacije statistike vladinih finansija u skladu sa ESA 2010 metodologijom	Redovna i pravovremena transmisija podataka o vladinim finansijama u skladu sa EDP notifikacijom i transmisijskim programom
Razvoj statistike finansijskih računa i transmisija prema zahtjevima Eurostat	Redovna transmisija kvartalnih i godišnjih finansijskih računa u skladu sa EU zahtjevima
Implementacija preporuka iz MMF-og Priručnika i vodiča za monetarnu i finansijsku statistiku iz 2016.	Uskladjivanje sa važećim standardima statističkog izvještavanja zemalja članica MMF-a i sa ESA 2010

Dalji razvoj statistike monetarnog i ostalog finansijskog sektora i sa ciljem potpune usklađenosti sa statistikom finansijskog sektora definisanom od strane Evropske centralne banke	Potpuna usklađenost sa metodologijama Evropske centralne banke i evropskim standardima statističkog izvještavanja
Unapređenje IT rješenja za adekvatnu realizaciju strateških ciljeva i punu pokrivenost postojećih statistika kao i odgovarajuću tehničku pomoć u vidu edukacija, radnih grupa, misija i slično..	Efikasnija proizvodnja statistike, bolja tačnost i skraćeno vrijeme potrebnog za kompilaciju i diseminaciju statistike
Unapređenje statistike kamatnih stopa do potpune usklađenosti sa zahtjevima ECB i razvoj statistike kamatnih stopa na vladine hartije od vrijednosti	Potpuno usklađivanje sa EU standardima u oblasti statistike kamatnih stopa
2.3 Poslovne statistike	
Unapređenje metodologije izračuna indeksa proizvodnje u građevinarstvu	Objavljeni indeksi proizvodnje u građevinarstvu u skladu sa preporučenom metodologijom
Proizvodnja kratkoročnih mjesečnih indeksa statistika usluga	Objavljeni mjesečni indeksi prometa uslužnih djelatnosti (područja H–N EVRK Rev. 2)
Proizvodnja detaljnijih strukturnih poslovnih statistika	Objavljeni detaljni setovi podataka strukturnih poslovnih statistika
Izrada indeksa mjesečnog prometa preduzeća koja se bave trgovinom na veliko i malo, popravkom motornih vozila i motocikala u stalnim cijenama	Objavljeni mjesečni indeksi prometa u stalnim cijenama (područja G 45 i G46. EVRK Rev. 2)
Izrada indeksa proizvodnje u uslužnim djelatnostima	Objavljeni mjesečni indeks proizvodnje u uslužnim djelatnostima (područja H–N EVRK Rev. 2)
Proizvodnja indeksa proizvođačkih cijena usluga za nove uslužne djelatnosti	Objavljeni kvartalni indeksi proizvođačkih cijena usluga
Unapređenje statistika o stranim podružnicama i direktnim stranim investicijama	Objavljene detaljnije statistike o stranim preduzećima koje kontroliraju bh pravne osobe. Objavljeni statistički podaci o konsolidacijama i akvizicijama
Profiliranje grupa preduzeća i uvođenje statističke jedinice koja odgovara definiciji preduzeća koje je postavila EU	Statistički registar poslovnih subjekata je dopunjen statističkom jedinicom koje odgovara definiciji koju je postavila EU - Poslovne statistike se proizvode na temelju statističke jedinice koja odgovara ovoj definiciji preduzeća
Implementacija okvirne regulative za integraciju poslovnih statistika - FRIBS u dijelu koji se odnosi na kratkoročne poslovne statistike	Harmonizirana proizvodnja kratkoročnih poslovnih statistika (obuhvat, statistička jedinica, periodika i objava kratkoročnih poslovnih indikatora) u skladu sa zahtjevima FRIBS regulative
2.4 Međunarodna trgovina i platni bilans	
Unapređenje kompilacije tekućeg računa platnog bilansa u oblasti statistike usluga, primarnog i sekundarnog dohotka	Kompilirana statistika platnog bilansa harmonizirana sa EU standardima i zahtjevima Eurostata

Kompilacija i diseminacija statistike međunarodne trgovine uslugama (ITSS) na godišnjem nivou u skladu s važećom metodologijom (BPM, EBOPS, MSITS) i zahtjevima Eurostata (Vademecum - Međunarodna trgovina uslugama i doznake)	Kompilirana statistika međunarodne trgovine uslugama harmonizirana sa EU standardima i zahtjevima Eurostata te diseminirana u SDMX formatu Eurostatu
Razvoj kompilacije i diseminacije tokova, stanja i dohotka direktnih investicija u cilju uspostavljanja redovnog izvještavanja statistike stanja, tokova i dohotka DI prema Eurostatu u rokovima i formi koji su u skladu sa EU regulativama i zahtjevima	Kompilirana statistika tokova i stanja direktnih investicija harmonizirana sa EU standardima i zahtjevima Eurostata te diseminirana u SDMX formatu Eurostatu
Razvoj kompilacije i diseminacije statistike međunarodne investicijske pozicije (IIP), uključujući i izvještaje o ostalim ekonomskim tokovima, u skladu s važećom metodologijom (BPM) i zahtjevima Eurostata	Kompilirana statistika međunarodne investicijske pozicije harmonizirana sa EU standardima i zahtjevima Eurostata te diseminirana u SDMX formatu Eurostatu
2.5 Cijene	
Izrada Harmoniziranog indeksa potrošačkih cijena (HICP) u skladu sa EU zahtjevima	Objavljen Harmonizirani indeks potrošačkih cijena (HICP) u skladu sa EU zahtjevima

3. SEKTORSKE STATISTIKE

Osnovni zadaci u oblasti sektorskih statistika (statistike poljoprivrede, šumarstva, rinarstva, energije, transporta, turizma, nauke, inovacija i informaciono komunikacijskih tehnologija je usklađivanje sa standardima EU radi proizvodnje kvalitetnih i pravovremenih podataka o strukturnim karakteristikama poljoprivredne proizvodnje, šumarstva, statistike energije, transporta, nauke, inovacija i IKT-a.

U ovoj statističkoj oblasti u planu je realiziranje sljedećih aktivnosti:

Aktivnost	Rezultat
3.1 Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo	
Provođenje Popisa poljoprivrede u BiH	Proveden popis poljoprivrede.
Usklađivanje statistike poljoprivrede sa standardima Evropskog statističkog sistema	Proizvedeni harmonizirani podaci u oblastima godišnje statistike usjeva, statistike animalne proizvodnje uključujući statistiku mlijeka, mesa i jaja, statistike cijena i indeksa cijena, statistike akvakulture i ekonomskih računa u poljoprivredi.
3.2 Energija	
Daljnji razvoj statistike energije u skladu sa važećom regulativom (EZ) o statistici energije.	Harmonizirana statistika u cilju ispunjavanja EU i međunarodnih zahtjeva u ovoj oblasti
3.3 Transport	
Daljnji razvoj statistike transporta u skladu sa zahtjevima Okvirne strategije za transport BiH i zahtjevima Eurostat-a.	Harmonizirana statistika u cilju ispunjavanja EU i međunarodnih zahtjeva u ovoj oblasti

3.5 Nauka, tehnologija i inovacije	
Unapređenje statistike nauke, tehnologije, inovacija i Informaciono-komunikacijskih tehnologija u skladu sa ciljevima Digitalne agende za Zapadni Balkan	Definisani podaci za praćenje stanja različitih segmenata digitalne transformacijeposlovanja i društva
3.4 Turizam	
Anketa o privatnim i poslovnim putovanjima	Objavljeni rezultati ankete

4. OKOLIŠ I STATISTIKE ZA VIŠE PODRUČJA

Osnovni zadaci u oblasti okoliša i višepodručnih statistika je unapređenje statistike okoliša, geoprostornih statistika, proizvodnja i diseminacija indikatora održivog razvoja.

U ovoj statističkoj oblasti u planu je realiziranje sljedećih prioriternih aktivnosti:

Aktivnost	Rezultat
4.1 Okoliš	
Proizvodnja indikatora zaštite okoliša	Proizvedeni i diseminirani indikatori okoliša koje je definirala Evropska agencija za okoliš EEA, Eurostat, UNECE
Proizvodnja ekonomskih računa okoliša	Razvijeni moduli u skladu sa Europskom strategijom za računovodstvo okoliša (ESEA 2008) i Sistemom ekonomskih računa okoliša Ujedinjenih naroda (SEEA)
Proizvodnja fizičkih računa okoliša	Razvijeni fizički računi okoliša, statistički okvir sastavljen od sveobuhvatnog niza tabela i računa koji opisuju odnos između okoliša i ekonomije
4.2 Regionalne i geoprostorne statističke informacije	
Izrada Nacionalne klasifikacije teritorijalnih jedinica za statistiku (NKTJS), usklađena sa Klasifikacijom prostornih jedinica za statistiku Evropske unije (NUTS)	Objavljena Nacionalna klasifikacije teritorijalnih jedinica za statistiku (NKTJS). Proizvedeni regionalni indikatori za nivo NUTS 2 (statistika tržišta rada, poljoprivrede, poslovne statistike, energije, transporta, okoliša, nauke i tehnologije, turizma, zdravstva, obrazovanja, stanovništva
4.3 Pokazatelji održivog razvoja	
Mapiranje dostupnosti podataka za SDG indikatore	Dostupna SDG kontrolna matrica za BiH
Proizvodnja statistike za ciljeve održivog razvoja (SDG indikatori) i za potrebe globalnog izvještavanja (UN), kao i za potrebe izvještavanja EU i UNECE	Izrađeni pokazatelji ciljeva održivog razvoja za BiH

5. STATISTIČKA INFRASTRUKTURA

Razvojne aktivnosti u oblasti statističke infrastrukture, direktno ili indirektno utiču na efikasnost proizvodnje statističkih pokazatelja kao osnovnog cilja aktivnosti zvanične statistike.

Stoga je izrazito važna uloga daljnjeg razvoja statističkih infrastrukture koje će omogućiti veće oslanjanje na savremene metode prikupljanja i obrade podataka, oslanjanje na administrativne izvore podataka te poboljšanje saradnje svih sudionika statističkog sistema radi redefiniranja i usklađivanja statističkih istraživanja.

U oblasti statističke infrastukture u planu je realiziranje sljedećih aktivnosti:

Aktivnost	Rezultat
1. Usklađivanje službene statistike BiH sa EU pravnim okvirom	
Izrada novog teksta Zakona o službenoj statistici Bosne i Hercegovine	Zakon se primjenjuje na svu službenu statistiku, uvažavajući uvažavajući administrativno uređenje zemlje i organizaciju statističkog sistema. U zakon uključen set evropskih zakonodavnih zahtjeva u vezi s povećanjem neovisnosti, kvaliteta i koordinacije službene statistike.
Provođenje Kodeksa prakse evropske statistike	Stalni rast implementiranih aktivnosti u skladu sa evaluacionim standardima definiranim principima Kodeksa prakse evropske statistike, predloženih u redovnim izvještajima sa misije procjene (Peer Review)
2. Prilagođavanje službene statistike standardima u oblasti upravljanja kvalitetom	
Primjena modela upravljanja kvalitetom u skladu sa načelima Potpunog upravljanja kvalitetom (TQM-Total Quality Management), te implementacija Zajedničkog okvira za procjenu (CAF-Common Assesment Framework) alata koji služi za samoprocjenu kvaliteta inspiriran modelom izvrsnosti EFQM	Implementacija elementa Total Quality management (TQM) definiranih Politikom kvaliteta službene statistike BiH, koji predstavljaju zajednički okvir kvaliteta Evropskog statističkog sistema. Izvršena samoprocjena korištenjem CAF-a Realizirana poboljšanja u Agenciji na temelju Akcionog plana
Izrada standardiziranih izvještaja o kvalitetu za statistička istraživanja	Pripremljeni i objavljeni izvještaji o kvalitetu za sva statistička istraživanja
Provođenje istraživanja o zadovoljstvu korisnika u dvogodišnjoj dinamici	Na temelju provedenog istraživanja implementirane sugestije i prijedlozi korisnika
Provođenje istraživanje zadovoljstva zaposlenih u dvogodišnjoj dinamici	Na temelju provedenog istraživanja implementirane sugestije i prijedlozi zaposlenih
Provođenje obuka o kvalitetu	Provedene najmanje dvije obuke godišnje
3. Prilagođavanje službene statistike standardima u oblasti zaštite povjerljivih podataka	
Koordiniranje aktivnosti vezano za statističku povjerljivost i pristup mikropodacima	Formirana Komisija za statističku povjerljivost i zaštitu podataka na nivou BiH.

Primjena savremenih metodoloških rješenja zaštite podataka	Korištenje programskih paketa kao pomoć u procjeni potencijalnih rizika od identifikacije (τ -Argus, μ -Argus, SAS-Tool, R-paket sdcTable)
Unaprijeđenje IT sigurnosne politike, zaštita opreme i podataka Agencije	Korištenje modernih IT sigurnosnih rješenja; Izrađene IT sigurnosne procedure i uputstva; Izrađen Disaster recovery plan i procedura
4. Diseminacija i komunikacija sa korisnicima	
Obogaćivanje web stranica novim sadržajima	Dostupnost statističkih podataka u pristupačnim oblicima i formatima prema potrebama korisnika (online baze podataka, interaktivni grafikoni, infografike, geografske mape i sl.) i usklađivanje sa OGP (Open Government Partnership) akcionim planom.
Izrada edukacijskih sadržaja	Izrada različitih edukacijskih alata u vidu kratkih filmova, brošura, prezentacija i infografika, a s ciljem podsticanja razvoja inovativnih rješenja, organiziranje takmičenja sa simboličnim nagradama.
Aktivna komunikacija putem društvenih medija <i>Facebook</i> i <i>Twitter</i> u skladu sa Strategijom online komunikacija	Pružene real time informacije o objavama svim zainteresiranim korisnicima društvenih medija. Omogućavanje transparentne interaktivne komunikacije približavanjem statističkih informacija korištenjem alata (infografike).
Obuka korisnika u cilju boljeg razumijevanja statistike	Obuka korisnika održana najmanje dva puta godišnje
Revizija i optimizacija procesa pripreme odgovora na upite za statističke informacije	Skraćeno prosječno vrijeme davanje odgovora na upit za statističke podatke.
Uspostavljanje integralne i centralizovane online diseminacije baze podataka (Data Warehouse) bazirane na SDMX konceptu i standardima koja bi našim eksternim korisnicima bila dostupna 24/7	Korisnicima omogućen pristup statističkim podacima u tabelarnom obliku kao i mogućnost samostalnog generiranja tabela (sa predefinisanim varijablama) i eksport istih u neki od standardnih elektronskih formata za dalju obradu i analizu.
5. Korištenje sekundarnih izvora podataka u statističkoj proizvodnji	
Istražiti i iskoristiti potencijal masovnih podataka (Big Data) pri proizvodnji službene statistike	Uvođenje masovnih podataka (Big Data) kao sekundarnog izvora za proizvodnju statističkih podataka
Saradnja i partnerstvo s institucijama i drugim tijelima izvršne vlasti koji podržavaju registre podataka i baze podataka radi razmjene informacija i korištenja administrativnih izvora u statističke svrhe	Uspostavljeni pravni (sporazumi) i tehnički uvjeti za razmjenu podataka s vlasnicima administrativnih izvora
Integriranje podataka korištenih iz primarnih statističkih i sekundarnih administrativnih izvora (registara) s fokusom na implementiranje metoda povezivanja ovih podataka	Učinkovita integracija administrativnih izvora podataka u statistički proces.

6. Optimizacija općeg statističkog poslovnog procesa	
Uvođenje i primjena Generičkog modela statističkog poslovnog procesa (GSBPM) koji služi za opisivanje i dokumentovanje statističkog istraživanja na standardan i usklađen način	Opisana i dokumentovana sva statistička istraživanja primjenom Generičkog modela statističkog poslovnog procesa (GSBPM)
Uspostavljanje Generičkog modela statističkog poslovnog procesa (GSBPM) kojim se podstiče integracija statističkog sistema primjenom modela kvaliteta u svim procesima statističke proizvodnje	Modernizirani statistički proizvodni procesi, integrisani standardni metapodaci, harmonizirana informatička infrastruktura i osiguran okvir za procjenu i poboljšanje kvaliteta procesa
Osiguranje učinkovite informacione podrške	Korištenje open source alata i rješenja
7. Korištenje inovativnih IKT instrumenata za prikupljanje primarnih podataka	
Razvoj internetskih aplikacija za unos podataka i širu upotrebu elektroničkih obrazaca.	Statistika modernizirana u skladu s međunarodnim standardima koji osiguravaju jednoobrazan statistički postupak; riješeni su problemi kompatibilnosti podataka.
Razvoj informacijskog sistema korištenjem odobrenih standarda za dostavljanje i diseminaciju statističkih podataka, npr SDMX	Razvijena SDMX struktura za slanje podataka preko e-Damis web portala
Primjena inovativnih metoda prikupljanja podataka u anketama (CATI, CAPI, CAWI), kao i korištenje tableta i mobilnih uređaja za prikupljanje podataka (razvoj i implementacija aplikacija za mobilne uređaje).	Povećanje broja statističkih istraživanja (anketa) koja se prikupljaju primjenom novih tehnoloških rješenja

V RIZIK PROVEDBE STATISTIČKOG PROGRAMA BIH

Procjena izloženost riziku provedbe statističkog programa bih

Procjena izloženosti riziku je potrebna kako bi se utvrdili prioriteta, odnosno najznačajniji rizici kojima treba upravljati. Rangiranje rizika je osnova za određivanje prioriteta i pokazuje izloženost rizicima same provedbe Statističkog programa BiH 2021.-2024. Nadležni organi za poslove statistike, kao i CB BiH kao proizvođač statistike će težiti kontinuiranom procesu kontrole rizika, kroz sistem identifikacije rizika i upravljanje prijetnjama i šansama, što utiče na stvaranje okruženja koje doprinosi većem kvalitetu i rezultatima svih aktivnosti. Opće rangiranje rizika vrši se na osnovu zaključaka izvedenih tokom analize ukupnog kontrolnog okruženja, inherentnog rizika i mjerenja u pogledu uticaja i vjerovatnoće. Samo rangiranje rizika, identifikuje se praćenjem presjeka uticaja i vjerovatnoće.

Za rangiranje rizika koristimo Matricu rizika „3x3“:

UTICAJ	3 Visok	3	6	9
	2 Umjeren	2	4	6
	1 Nizak	1	2	3
		Mala 1	Srednja 2	Velika 3
		VJEROVATNOĆA		

Kod utvrđivanja granice prihvatljivosti rizika Agencija polazi od „pristupa semafora“, pri čemu:

- “Zeleni rizici”, rizici koji se kreću u granicama 1 i 2 i ne zahtijevaju dalje djelovanje.
- “Žuti rizici” se kreću u granicama 3 i 4. Ove rizike treba nadzirati i upravljati njima, ako je moguće sve do dovođenja do granice 1 i 2.
- “Crveni rizici”, ocijenjeni najvišom ocjenom rizika (6,9), zahtijevaju trenutnu akciju.

Rizik se smatra ozbiljnijim, ako je ocijenjen najvišom ocjenom rizika (6 ili 9), i to u sljedećim situacijama: ako predstavlja direktnu prijetnju uspješnom ostvarenju cilja ili završetku aktivnosti; ako će prouzrokovati znatnu štetu interesnim grupama (zaposlenicima, korisnicima, VM BiH i donatorima - projekti finansirani od strane EU); ako će za posljedicu imati povredu zakona i drugih propisa; ako će za posljedicu imati značajne finansijske gubitke; ako se dovodi u pitanje sigurnost zaposlenih; ako ozbiljno utiče na ugled statističkih institucija i proizvođača statistike.

NEPRIHVATLJIVI RIZICI I AKCIONI PLAN UPRAVLJANJA RIZICIMA U PERIODU PROVEDBE STATISTIČKOG PROGRAMA BIH

RIZICI ČIJI JE UTICAJ VISOK, A VJEROVATNOĆA NASTANKA VELIKA 3x3=9				
R.b.	OPIS RIZIKA (glavni uzrok rizika i potencijalne posljedice)	Odgovor na rizik (Pregled planiranih aktivnosti)	Rok za izvršenje aktivnosti	Odgovornost
1	Nedovoljni finansijski resursi, te nedostatak ljudskih potencijala može dovesti do nemogućnosti pravovremene harmonizacije Statistike BiH u skladu sa zahtjevima evropske statistike, što će za posledicu može imati neispunjenja planiranih zadataka	Adekvatno planiranje potrebnih finansijskih i ljudskih resursa prilikom izrade zahtjeva za sredstvima iz budžeta Odobranje finansijskih sredstava od ministarstva finansija –preneseni rizik	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Rukovodstvo i ministarstvo finansija
2	Povećanje zahtjeva domaćih korisnika za službenom statistikom u uvjetima ograničenog budžetskog finansiranja može dovesti do nemogućnosti njihovog ispunjenja, što će za posledicu može imati neispunjenja planiranih aktivnosti Statističkom programu BiH 2021-2024	Adekvatno planiranje potrebnih finansijskih sredstava prilikom izrade zahtjeva za sredstvima iz budžeta	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Rukovodstvo
3	Usljed nedovoljnog broja i/ili osposobljenosti uposlenika, neće biti moguće obavljati povećani obim poslova u procesu upravljanja informatičkom infrastrukturom, što može dovesti do kašnjenja u ispunjavanju radnih zadataka i/ili odraziti se na kvalitet rada	Informiranje rukovodilaca o nedovoljnom broju izvršilaca u odsjeku	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Rukovodstvo
4	Nedostatak finansijskih sredstava za nabavku informatičke opreme i oslanjanje na zastarjelu tehnologiju uzrokuje zastoje, otežani rad i nemogućnost obavljanja pojedinih planiranih poslova	Zahtjev za sredstvima za modernizaciju IKT i planiranje istih u Budžetu	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Rukovodstvo Izvan statističkih institucija (prenesen rizik)
5	Nedostatak (finansijska ograničenja) sredstava za anketna istraživanja može dovesti do neprovođenja ili kašnjenja u provedbi istih, što implicira neispunjenje obaveza prema korisnicima statističkih podataka	Pravovremeno planirana potrebna finansijska sredstva u budžetu za provedbu anketnih istraživanja	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Izvan statističkih institucija (prenesen rizik)

RIZICI ČIJI JE UTICAJ VISOK, A VJEROVATNOĆA NASTANKA SREDNJA				
3x2=6				
R.b.	OPIS RIZIKA (glavni uzrok rizika i potencijalne posljedice)	Odgovor na rizik (Pregled planiranih aktivnosti)	Rok za izvršenje aktivnosti	Odgovornost
1	Nepravovremeno donošenje budžeta, što može imati za posljedicu nemogućnost realizovanja planiranih dodatnih aktivnosti	U slučaju neusvajanja budžeta, institucije se finansiraju po Odluci o privremenom finansiranju (samo tekući izdaci) na bazi jedne četvrtine odobrenog budžeta za proteklu godinu	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Izvan statističkih institucija (prenesen rizik)
2	Nesistematičan pristup, odnosno neadekvatno uključivanje svih zainteresiranih korisnika kao i zahtjeva EU regulativa, pri utvrđivanju potreba za novim statistikama, što za posljedicu može imati neispunjenje korisničkih zahtjeva za određenim statističkim istraživanjem	Utvrđivanje potrebe za određenom statistikom (naziv statistike) sa svrhom i ocjenom pravnog okvira/temelja; Provjeravanje postojećih izvora podataka i ograničenja u korištenju izvora podataka; Identifikacija glavnih korisnika statistike i radni sastanci sa zainteresiranim stranama; Razmatranje zahtjeva korisnika; Potpisivanje sporazuma o dostupnosti novih izvora podataka korisnicima; Analiza i testiranje novog modela koji obuhvata raspoloživost potrebnih resursa kao i kalkulaciju troškova kako bi prilagođavanje bilo što efikasnije	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Rukovodioci sektora domenskih statistika
3	Neispunjavanje zahtjeva (za adekvatno definiranje statističkih koncepata i varijabli; definiranje instrumenata istraživanja; definiranje okvira uzorka; određivanje najprikladnije metode uzorkovanja; opis metodoloških postupaka koji će se koristiti za: kodiranje, editovanje, imputaciju, tehniku kalibracije, ponderisanje, provjeru validnosti podataka i finaliziranje seta podataka (npr. za objavljivanje, slanje u Eurostat itd.) može imati za posljedicu neadekvatnu pripremu statističkog istraživanja a samim tim i proizvodnju nepouzdanih rezultata statističkog istraživanja	Postojeće procedure, uputstva i dokumentacija za pojedine komponente procesa pripreme statističkog istraživanja	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Rukovodioci statističkih sektora; Rukovodioci IT sektora; Rukovodilac Sektora za statističke metodologije i standarde

4	Neadekvatna saradnja između statističkih institucija u provedbi planiranih statističkih aktivnosti može dovesti do kašnjenja i/ili izostanka provedbe određenih statističkih aktivnosti	Dosljedno poštivanje postojećih zakona, sporazuma i usvojenih planskih dokumenata od strane svih aktera u statističkom sistemu.	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Rukovodstvo
5	Neuspostavljanje odgovarajućeg okvira za provedbu istraživanja (Izrada projektnih zahtjeva u skladu sa metodološkim priručnicima; priprema alata/komponenti diseminacije; razvijena IT aplikacija za unos i šifriranje podataka; priprema i testiranje pilot upitnika..itd) može imati za posljedicu neadekvatnu pripremu statističkog istraživanja a samim tim i proizvodnju nepouzdanih rezultata statističkog istraživanja	Postojeće procedure, uputstva i dokumentacija za pojedine komponente procesauspostave okvira istraživanja.	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Rukovodioci statističkih sektora; Rukovodioci IT sektora; Rukovodilac Sektora za statističke metodologije i standarde
6	Neadekvatno upravljanje procesom prikupljanja podataka (od slanja zahtjeva-upitnika za podacima do unosa podataka) može imati za posljedicu loš kvalitet prikupljenih podataka, što će se odraziti na pouzdanost rezultata samog istraživanja	Postojeće procedure, uputstva i dokumentacija za pojedine komponente procesa prikupljanja podataka	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Rukovodioci statističkih sektora; Rukovodioci IT sektora;
7	Neprovođenje postupaka obrade podataka (logičko-računske kontrole prema zadanim pravilima kontrole; kontrole ekstremnih vrijednosti - outliers; editovanja i imputiranja podataka; Izvođenje novih varijabli i statističkih jedinica koje nisu prikupljene ali su potrebne za tražene rezultate; ponderisanja prema utvrđenoj metodologiji) može za posljedicu imati loš kvalitet obrađenih podataka, što se može odraziti na pouzdanost rezultata samog istraživanja	Postojeće procedure, uputstva i dokumentacija za pojedine komponente procesa obrade podataka	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Rukovodioci statističkih sektora; Rukovodioci IT sektora
8	Nemogućnost primjenjivanja određenih stručnih znanja stečenih na obukama i seminarima zbog neprilagođenosti postojećeg državnog uređenja naprednijim i razvijenijim praksama i preporukama od strane evropske statistike	Ulaganje dodatnih napora u primjeni određenih stručnih znanja i praksi evropske statistike	Unutar perioda provedbe Statističkog programa BiH	Sve nadležne org. Jedinice unutar statističke institucije
9	Nepoštovanje povjerljivosti odnosno objavljivanje povjerljivih podataka može dovesti do gubitka povjerenja u statistiku što može proizvesti povećanje neozdriva.	Korištenje odgovarajućih metoda zaštite podataka koji predstavljaju rizik od identifikacije	Kontinuirano	Nadležne org. Jedinice unutar statističke institucije

VI OPĆI PREGLED STATISTIČKIH AKTIVNOSTI I NAJVAŽNIJIH REZULTATA PO STATISTIČKIM OBLASTIMA

STATISTIČKA AKTIVNOST	ODGOVORNI NOSILAC	KORIŠTENI ADMINISTRATIVNI IZVOR	PREGLED NAJVAŽNIJIH OČEKIVANIH REZULTATA / INDIKATORA
1	2	3	4
I - DEMOGRAFSKE I SOCIJALNE STATISTIKE			
1.1 Stanovništvo			
1.1.1 Demografija, migracije i projekcije	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	<u>Za vitalnu statistiku</u> - Nadležna općinska služba koja vodi matične knjige; - Nadležni općinski/ osnovni sud Agencija za identifikacione dokumente evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA)	Apsolutni i relativni pokazatelji za rođene i umrle osobe te sklopljene i razvedene brakove, i to prema geografskim, demografskim, ekonomskim i obrazovnim obilježjima. Umrle osobe prema uzroku smrti, vrsti i uzroku nasilne smrti, podaci o majci umrlog dojenčeta. Izračunata opća stopa nupcijaliteta; Izračunata prosječna starost nevjeste i mladoženje kod zaključenja prvog braka; Izračunata opća stopa divorcijaliteta. Izračunate stope nataliteta i fertiliteta; Izračunata prosječna starost majke pri rođenja djeteta; Izračunata opća stopa mortaliteta; Izračunata prosječna starost umrlih osoba. Tablice mortaliteta. Broj i struktura odseljenih u inostranstvo (statistika vanjske migracije stanovništva) te preseljenih osoba unutar granica BiH (statistika unutrašnje migracije stanovništva - primjena Sistematskog spiska naseljenih mjesta za BiH kod izvora podataka - IDDEEA-e i podaci o migracijama između općina/entiteta/BD). Opće stope migracije i specifične stope migracije prema dobi i spolu. Izračun broja i starosno-polne strukture stanovništva. Apsolutni i relativni pokazatelji o brojnosti i starosno-polnoj strukturi stanovništva za projektovani period
1.1.2 Popis stanovništva, azil	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	Ministarstvo sigurnosti BiH (azil)	Uspostavljena saradnja sa nadležnim organima za azil na nivou BiH. Podaci o azilu i dozvolama boravka.

1.2 Tržište rada			
1.2.1 Zaposlenost i nezaposlenost	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS);	Agencija za rad i zapošljavanje BiH	Podaci o radno sposobnom stanovništvu prema spolu, ekonomskoj aktivnosti, demografske i obrazovne karakteristike aktivnog stanovništva, karakteristike glavnog i dodatnog posla i posla koji je osoba obavljala u prošlosti, položaj u zaposlenju, sati rada, radno vrijeme, djelatnost, zanimanje, karakteristike nezaposlenih osoba, neaktivne osobe, stope aktivnosti, zaposlenosti i nezaposlenosti dobiveni provedbom kontinuirane Ankete o radnoj snazi. Broj zaposlenih ukupno, indikatori zaposlenosti po djelatnostima i spolu, podaci o potrebama za zapošljavanjem. Indikatori osoba koja traže zaposlenje po spolu i kvalifikacionoj strukturi.
1.2.2 Zarade i troškovi rada	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Prosječne mjesečne isplaćene neto i bruto plaće po zaposlenom, po područjima djelatnosti, indeksi nominalnih i realnih neto plaća. Vršiće se pripreme za izračunavanje indeksa troškova rada i pripreme za istraživanje o strukturi zarada (analiza podataka u administrativnim izvorima, priprema metodoloških dokumenata i procedura za izračun indikatora). Podaci o troškovima rada u skladu sa uredbama EU-a.
1.3 Obrazovanje i obuka			
1.3.1 Obrazovanje	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Podaci o predškolskom obrazovanju, osnovnim i srednjim školama i visokoškolskim ustanovama, prema vrsti i načinu rada; demografski podaci i podaci o školovanju učenike i studente; podaci o vaspitačima, učiteljima i nastavnicima prema spolu i stepenu obrazovanja, trajanju radnog vremena i dr. Dodatne kategorije postojećih varijabla i dodatne varijable potrebne za ispunjavanje UOE-ova (UNESCO, OECD, Eurostat) upitnika o obrazovanju. Podaci o financiranju obrazovanja. Razvoj modela prikupljanja finansijskih podataka o javnoj i privatnoj potrošnji u obrazovanju na entitetskom i državnom nivou i izvještavanje u statistici obrazovanja koje će biti potpuno usklađeno sa UOE metodologijom.
1.3.2 Stručno obrazovanje i cjeloživotno učenje	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Planira se provođenje Ankete o obrazovanju odraslih kojom želimo dobiti podatke o sudjelovanju i uključivanju odraslih u sistem obrazovanja (formalni, neformalni i informalni).
1.4 Zdravlje			
1.4.2 Zdravlje i sigurnost na radu	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	Nadležni Zavod/ Fond za penziono osiguranje; Nadležni	Podaci o potrošnji za zdravstvenu zaštitu: Nacionalni zdravstveni račun (troškovi za zdravstvo po funkcijama zaštite, pružaocima zdravstvenih usluga i izvorima finansiranja).

		Zavod/Fond za zdravstveno osiguranje; Nadležna ministarstva zdravlja; Sektor za zdravstvo Ministarstva civilnih poslova BiH; Nadležni institut/zavod za javno zdravstvo.	
1.5 Raspodjela dohotka i životni uvjeti			
1.5.1 Anketa o potrošnji domaćinstava	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	Nadležna porezna uprava	Podaci o visini i strukturi izdataka za ličnu potrošnju privatnih domaćinstava prikupljeni Anketom o potrošnji domaćinstava (APD), odnosno o osnovnim elementima lične potrošnje i životnog standarda (uslovi stanovanja, snabdevenost trajnim potrošnim dobrima i dr), kao i podaci o demografskim, ekonomskim i socijalnim karakteristikama domaćinstava.
1.5.2 Dohodak, socijalna uključenost i životni uvjeti	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	Nadležna porezna uprava	Podaci o siromaštvu, prihodima, uslovima stanovanja, zaposlenosti, zdravstvu, demografskim karakteristikama, obrazovanju i socijalnoj uključenosti.
1.6 Socijalna zaštita			
1.6.1 ESSPROS	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Kvantitativni i kvalitativni podaci o prihodima i rashodima u oblasti socijalne zaštite (sistem ESSPROS). Podaci o neto naknadama u socijalnoj zaštiti.
1.6.2 Statistika socijalne zaštite	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Podaci o vrstama ustanova i korisnicima socijalne zaštite po spolu i godinama starosti, obrazovanju, razlogu smještaja u ustanovi socijalne zaštite, struktura zaposlenih, kao i podaci o uslugama, pravima i mjerama socijalne zaštite po osnovnim kategorijama korisnika.
1.7 Pravosuđe i kriminalitet			
1.7.1 Sigurnost i kriminalitet Administrativni podaci o kriminalitetu i kaznom pravosuđu	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	Nadležna tužilaštva i sudovi	Podaci o prijavljenim, optuženim i osuđenim osobama (punoljetni i maloljetni počinioci kaznenih djela, prema spolu, starosti, pritvoru, grupama kaznenih djela, vrsti odluke, razlozima odluke i izrečenim sankcijama.

1.7.2 Sigurnost i kriminalitet - administrativni podaci o trendovima kriminala i operacijama u krivičnom sistemu	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	Nadležne pravosudne i policijske institucije	Podaci o broju policijskog osoblja, podaci o ubistvu s namjerom (evidentirana djela i žrtve), prijetnje nasiljem, seksualno nasilje, pljačke i kidnapovanje (evidentirana djela); o broju osoba koje su dovedene u službeni kontakt sa policijom i/ili krivično-pravosudnim sistemom; evidentirana djela i osobe dovedene u službeni kontakt sa policijom zbog ubistva i ubistva sa predumišljajem; broj procesuiranih osoba; broj sudskog osoblja; službeni kapacitet zatvora i zatvorskog osoblja; broj osoba koje borave u zatvoru.
1.8 Kultura			
1.8.1 Kultura i umjetnost	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Podaci o umjetničkom stvaralaštvu i reproduktivnom izvođenju, medijima, kinematografiji, arhivima, muzejima, galerijama, pozorištima, festivalima, kulturno-umjetničkim društvima, centrima za kulturu, bibliotekama, kinotekama, orkestrima, horovima i ansamblima, udruženjima građana iz oblasti kulture i zavodima za zaštitu kulturnog nasljeđa.
1.9 Ostale oblasti demografije i socijalnih statistika			
1.9.1 Statistika spolova-gender statistika	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Podaci iz oblasti statistike stanovništva, zdravstvene, socioekonomske i obrazovne statistike, statistike kriminaliteta i drugitd., prikazani po spolu. Podaci o radnoj ravnopravnosti prikazani kroz šest domena: rad, znanje, moć, zdravlje, novac i vrijeme. Podaci su međunarodno uporedivi.
2 EKONOMSKE STATISTIKE			
2.1 Makroekonomske statistike			
2.1.2 Evropski sistem računa (ESA)- primjena u BiH	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Povećanje stepena konzistentnosti i uporedivosti statistike NR BiH u skladu sa zahtjevima i potrebama vladinih institucija, ekonom. analitičara, finansijskog tržišta i Eurostata.
2.1.4 Godišnji sektorski računi	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS); CBBIH	-	Početak uspostave godišnjih sektorskih računa. Godišnji sektorski računi osiguravaju potpun pregled nefinancijskih transakcija za svaki institucionalni sektor, od bruto proizvodnje do neto pozajmljivanja/ neto uzajmljivanja. Godišnji sektorski računi se prezentiraju u skladu sa ESA sekvencama, a služe za strukturalne analize, te kao benchmark za kvartalne sektorske račune.
2.1.6 Kvartalni i godišnji nacionalni računi: glavni agregati	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	Uprava za indirektno oporezivanje	Bruto domaći proizvod BiH, proizvodni pristup, u tekućim cijenama; ukupni i po stanovniku, u KM, EUR i USD; Komponente BDP-a prema proizvodnom pristupu preračunate u cijene prethodne godine, realne stope rasta i realni indeksi, lančano povezana serija podataka sa fiksnim referentnim periodom. Bruto domaći proizvod prema dohodovnom pristupu BiH, tekuće cijene. Bruto nacionalni dohodak BiH, u KM; Bruto nacionalni raspoloživi dohodak BiH, u KM.

			<p>Bruto domaći proizvod prema rashodnom pristupu za BiH, tekuće cijene; komponente rashodnog BDP-a.</p> <p>Bruto domaći proizvod prema rashodnom pristupu za BiH, stalne cijene; komponente rashodnog BDP-a, stope realnog rasta i realni indeksi, lančano povezana serija podataka.</p> <p>Bruto domaći proizvod po stanovniku u Standardu kupovne moći, indeksi obima i apsolutne vrijednosti za zemlje učesnice, Stvarna individualna potrošnja po stanovniku u Standardu kupovne moći, indeksi obima i apsolutne vrijednosti za zemlje učesnice, Uporedni indeksi nivoa cijena za Bruto domaći proizvod i Stvarnu individualnu potrošnju za zemlje učesnice.</p> <p>Podaci o investicionim ulaganjima pravnih osoba.</p> <p>Uspostava sistema za transmisiju podataka u skladu sa ESA 2010 programom transmisije.</p>
2.1.7 Tabele ponude i upotrebe i input-output tabele	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Tabele ponude i upotrebe i input-output tabele pružaju detaljne informacije o ponudi i upotrebi roba i usluga, međufaznoj potrošnji i vanjskoj trgovini na nivou proizvoda/djelatnosti.
2.1.8 Regionalni računi	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Početak razvoja Regionalnih računa koji pružaju informacije o proizvodnoj aktivnosti prema djelatnosti, kao i o primarnom i raspoloživom dohotku privatnih domaćinstava. Najznačajniji indikator koji se dobiva kao rezultat uspostave Regionalnih računa je BDV BDP po stanovniku po regionu, investiciona aktivnost i zaposlenost na nivou regiona. Regionalni BDP se koristi kao jedan od najvažnijih indikatora za alokaciju EU fondova.
2.2 Statistika vladinih finansija i finsiskih računa, monetarna i finansijska statistika			
2.2.1 Finansijski računi – Metodologija	CB BIH	-	Razvoj i implementacija metodologije za razvoj finansijskih računa za potpuni set institucionalnih sektora i finansijskih instrumenata u skladu sa ESA 2010 programom transmisije. Statistika finansijskih računa po stanjima u finansijskim sredstvima i obavezama za sve sektore ekonomije BiH
2.2.2 Finansijski računi – Podaci	CB BIH	Registri vrijednosnih papira, Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge (APIF), Finansijsko informatička agencija (FIA)	Proizvodnja finansijskih računa u skladu sa EU Uredbom i ESA 2010 programom transmisije, u skladu sa raspoloživim podacima. Dograđivanje izvora podataka i njihove kvalitete.
2.2.4 Monetarni i finansijski indikatori	CB BIH	Berze	Proizvođenje i publikovanje monetarnih agregata, putem izvještaja SSR za BiH na bazi izvještaja 1SR i 2SR prošireni, seta izvještajnih tabela o stanju i strukturi sredstava i obaveza monetarnog sektora, depozitima i kreditima, stranoj aktivi i pasivi na bazi nevedenih izvještajnih formi. Transmisija prema MMF-u za objavu u International Financial Statistics, te dodatna dostava za

			<p>Svjetsku banku, EBRD, BIS banku, ECB kao i za potrebe i na zahtjev ostalih eksternih i internih korisnika. Publikovanje statistike bilansa MFI i izvedenih tabela u publikacijama i web stranici CBBiH.</p> <p>Proizvođenje i publikovanje statistike kamatnih stopa monetarno finansijskih institucija za kredite i depozite stanovništva i preduzeća. Od podataka za januara 2012. godine objavljuje se serija podataka o kamatnim stopama za kredite i depozite u skladu sa ECB uredbama, a od januara 2015. godine objavljuju se odgovarajući iznosi plasiranih kredita i depozita sa serijom od januara 2012. godine. Statistika kamatnih stopa za prethodne periode 2002-2012 je proizvedena u skladu sa preporukama MMF-a. Podaci za 2012. godinu su rađeni paralelno na osnovu dvije različite metodologije: MMF-ove i EU metodologije za statistiku kamatnih stopa. Publikovanje statistike kamatnih stopa MFI i redovno izvještavanje MMF-a kao i ostalih eksternih i internih korisnika</p> <p>Proizvođenje i publikovanje agregiranih podataka o stanju i strukturi sredstava i obaveza sektora ostalih (nebankarskih) finansijskih institucija u standardizovanoj formi. Podaci se prikupljaju od šest grupa sektora ostalih finansijskih institucija u BiH: investicionih fondova, osiguravajućih društava, lizing kompanija, mikrokreditnih organizacija, brokerskih kuća i berzi. Redovito objavljivanje na web stranici CBBiH i publikacijama, te transmisija prema MMF-u za objavljivanje u International Financial Statistics, te dodatna dostava na zahtjev ostalih eksternih i internih korisnika.</p> <p>Proizvođenje i publikovanje podataka o prosječnim deviznim kursovima, kupovini i prodaji KM, obaveznoj rezervi i platnim transakcijama prikupljenim iz drugih organizacionih dijelova Centralne banke a koja se objavljuje uz statistiku bilansa stanja MFI.</p> <p>Podaci se preuzimaju sa zvaničnih web stranica entitetskih berzi. Publikovanje podataka o prometu dužničkih i vlasničkih vrijednosnih papira na entitetskim berzama, tržišnoj kapitalizaciji i berzanskim indexima. Objavljivanje i transmisija prema MMF-u.</p>
2.2.5 Vladine finansije - Metodologija	CB BIH (u saradnji sa BHAS FZS i RZS RS)	Ministarstva finansija u BiH	Povećanje stepena konzistentnosti i uporedivosti statistike vladinih finansija BiH u skladu sa zahtjevima i potrebama vlade, ekonomskih analitičara, finansijskog tržišta i Eurostata.
2.2.6 Vladine finansije - podaci	CB BIH (u saradnji sa BHAS FZS i RZS RS)	Ministarstva finansija na svim nivoima vlasti (ukupno 14 budžeta); Fondovi socijalnog osiguranja (ukupno 31) i JP Direkcije za ceste i autoputeve, agregirane izvještaje za opštine u oba entiteta	Diseminacija konsolidovanih podataka u skladu sa međunarodnim statističkim priručnikom za statistiku vladinih finansija (IMF GFSM 2014). Prezentacija podataka sektora opće vlade BiH po jedinicama vlade. Konsolidovani bilansa stanja sredstava i obaveza sektora vlade prema finansijskim instrumentima i nivoima vlasti. Diseminacija podataka u skladu sa međunarodnim statističkim priručnikom za statistiku vladinih finansija (IMF GFSM 2014). Prezentacija konsolidovanih podataka sektora centralne vlade BiH po jedinicama i po kvartalima (kumulativ i odnosni kvartal). Prikaz stanja vanjske zaduženosti sektora vlade BiH i njihovo publikovanje. Upotreba podataka o stanju vanjske zaduženosti sektora vlade BiH u kompilaciji drugih statističkih izvještaja. Prikaz servisiranja vanjskog duga sektora vlade BiH i publikovanje. Upotreba podataka o

			<p>servisiranju vanjskog duga sektora vlade BiH kao dio drugih statističkih izvještaja.</p> <p>Prikaz konsolidovanog stanja duga sektora opće vlade BiH prema Mastroškom kriteriju (prema formatu EDP tabele 3) i upotreba za statističke analize.</p> <p>Prikaz kvartalnih podataka o dugu sektora vlade u bazi podataka o javnom dugu WB i MMF-a.</p> <p>Statističko izvještavanje o vladinim finasijama u skladu sa Metodologijom ESA 2010 i transmisija prema Eurostatu (GFS tabele 0200, 0600, 0700, 0900 i 28 transmisionog programa Eurostata i tabele 1, 2, i 3 EDP programa)</p>
2.3 Poslovne statistike			
<p>2.3.1 Proizvodnja strukturnih poslovnih statistika</p>	<p>BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)</p>	<p>Agencija za posredničke, informatičke i finans. usluge (APIF), Finansijsko-informat. agencija (FIA), Direkcija za finansije BD</p>	<p>Proizvedeni i publikovani rezultati strukturnih poslovnih statistika (SPS) za preduzeća i preduzetnike za djelatnosti industrije, građevinarstva, trgovine i usluga (obuhvaćena sva preduzeća i preduzetnici tržišnih djelatnosti koje se zahtjevaju važećom EU Uredbom Aneksi I-IV); poboljšanje IT aplikacije i dizajniranje baze podataka; priprema i publikovanje tematskog biltena; transmisija podataka Eurostatu.</p> <p>Provedeno godišnje SPS istraživanje za preduzeća sa 20 i više zaposlenih, te analizirani rezultati; revidirane i dokumentovane sve procedure i faze SPS istraživanja.</p> <p>Proizvedene SPS varijable za preduzeća sa manje od 20 zaposlenih, analizirani dobijeni rezultati, dokumentovane sve faze proizvodnje, poboljšana aplikacija za proizvodnju SPS-a.</p> <p>Procjenjenjene SPS varijable za preduzetnike po djelatnostima i klasama zaposlenih.</p> <p>Publikovani objedinjeni prethodni rezultati za preduzeća i preduzetnike.</p> <p>Prikupljeni i analizirani podaci o prometu po rezidentnosti kupaca i po vrstama poslovnih usluga, te izvršena transmisija podataka Eurostatu.</p> <p>Pripremljen i objavljen izvještaj o kvalitetu za strukturne poslovne statistike za BiH.</p> <p>Razvoj višegodišnjih i regionalnih strukturnih poslovnih statistika.</p> <p>Razvoj strukturnih poslovnih statistika za područje K.</p>
<p>2.3.2 PRODCOM – godišnje statistike o industrijskoj proizvodnji</p>	<p>BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)</p>	-	<p>Pripremljena i objavljena ažurirana Nomenklatura industrijskih proizvoda za BiH (NIP BIH/PRODCOM) ažurirana prema posljednjim izmjenama i važećom EU PRODCOM Listom; definisan obuhvat i odabran uzorak statističkih jedinca za provođenje redovnog godišnjeg IND-21 istraživanja za BiH i entitete na osnovu usaglašenih kriterija dogovorenih od strane sve tri statističke institucije u BiH na osnovu podataka iz Statističkog poslovnog registra; Provedeno statističko istraživanje, prikupljeni podaci o ostvarenoj industrijskoj proizvodnji u BiH, FBiH, RS i BD BiH., analizirani podaci i izvršen izračun rezultata za nivo BiH i entiteta te publikovani preliminarni PRODCOM rezultati za BiH u formi saopćenja u elektronskoj formi, te objavljeni konačni PRODCOM rezultati za BiH u formi godišnje tematske publikacije (elektronska i printana verzija).</p> <p>Publikacija će obuhvatiti sljedeće podatke: obim industrijske proizvodnje (proizvedene količine iskazane u odgovarajućim jedinicama mjere), obim prodaje (prodate količine iskazane u</p>

			<p>odgovarajućim jedinicama mjere) i vrijednost prodaje (iskazana u 000 KM) na nivou šifre proizvoda prema NIP BiH/PRODCOM.</p> <p>Pripremljen i objavljen izvještaj o kvalitetu za IND-21 istraživanje za BiH. Izvršena transmisija preliminarnih i konačnih PRODCOM podataka za BiH u Eurostat u skladu sa rokovima, standardima, formatom i sadržajem zahtjevanim PRODCOM Uredbom.</p> <p>Dalji razvoj i unaprijeđenje IT aplikacije – unaprijeđen kvalitet postojeće IT aplikacije.</p>
<p>2.3.3 Kratkoročne poslovne statistike</p>	<p>BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)</p>	<p>Uprava za indirektno oporezivanje</p>	<p>Proizvedeni i publikovani mjesečni i kvartalni kratkoročni-poslovni pokazatelji koji se koriste za analizu i praćenje kretanja u privredi u skladu s novom okvirnom regulativom za poslovne statistike (FRIBS) koji uključuju pokazatelje iz sljedećih područja prema KD-u 2010., u skladu s četiri aneksa Uredbe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - industrija (područja B-D, KD-a 2010); - građevinarstvo (područje F, KD-a 2010); - trgovina na veliko i malo (područje G, KD-a 2010); - ostale usluge (područja H, I, J, L, M, N, KD BiH 2010). <p>Kratkoročni-poslovni pokazatelji poput proizvodnje, prometa, proizvođačkih cijena, odobrenja za građenje, proizvode se i diseminiraju uglavnom u obliku indeksa, samo neki u apsolutnom obliku raščlanjeni prema KD BIH 2010 na nivou oblasti i područja, a neki pokazatelji i na nivou posebnih agregata. Redovna dostava podataka Eurostatu.</p> <p>Uvođenje novih kvartalnih istraživanja proizvođačkih cijena usluga – SPPI sa ciljem ispunjenja zahtjeva važeće EU STS regulative. Razvoj odgovarajućih deflatora za uslužne djelatnosti iz područja G, H, I, J, L, M i N - KD BiH 2010, koje nisu obuhvaćene kroz postojeća i planirana istraživanja proizvođačkih cijena usluga, sa ciljem izračuna novog indeksa proizvodnje usluga – ISP.</p> <p>Prioritet je unaprijediti redovnu proizvodnju mjesečnih/kvartalnih pokazatelja korištenjem administrativnih izvora podataka (prije svega, PDV baze podataka iz Uprave za indirektno BiH), što je jedan od ključnih prioriteta poslovnih statistika.</p> <p>Planirana je modernizacija procesa prikupljanja podataka kroz razvoj web istraživanja uz podršku IT eksperata unutar institucije kao i outsourcinga. Potrebno je intenzivirati i koordinirati aktivnosti, Odsjeka u Kratkoročnim poslovnim statistikama i IT osoblja Agencije, na pripremi projekata i apliciranju za dobijanje IPA/donatorskih sredstava za ove namjene.</p> <p>Razviti jedinstveno IT rješenje/aplikaciju za kratkoročne poslovne statistike koja će osigurati podršku za sva kratkoročna istraživanja sa ciljem poboljšanja kvaliteta istraživanja kroz povećanje stope odgovora, poboljšanje kvaliteta prikupljenih podataka i smanjenje opterećenja i troškova za izvještajne jedinice i statističke institucije u BiH.</p> <p>Implementacija nove FRIBS regulative u kratkoročnim poslovnim statistikama (aktivnost od 2021. godine pa dalje) kroz više faza čiju zvaničnu implementaciju Eurostat planira završiti od kraja 2023. godine.</p>

			<p>Unapređenje indikatora radne snage (broj zaposlenih osoba, odrađeni sati rada, bruto plaće i naknade) koji se proizvode u Odsjeku za statistiku tržišta rada i njihova redovna dostava Eurostatu. U periodu 2021. – 2022. godina planirane su aktivnosti na usklađivanju definicija ovih varijabli, obuhvata istraživanja i periodike prikupljanja podataka, čime će se ispuniti zahtjevi nove okvirne regulative za poslovne statistike (FRIBS).</p> <p>- <u>Indeks cijena proizvođača/domaće tržište</u>; Opći indeks cijena industrijskih proizvoda, opći indeks cijena industrijskih proizvođača po glavnim industrijskim grupama; Opći indeks cijena industrijskih proizvođača po područjima ekonomskih djelatnosti.</p> <p>- <u>Indeks cijena proizvođača – strano tržište</u>; Opći indeks cijena industrijskih; Opći indeks cijena industrijskih proizvođača po glavnim industrijskim grupama; Opći indeks cijena industrijskih proizvođača po područjima ekonomskih djelatnosti</p> <p>- <u>Ukupan indeks</u>; Ukupan indeks cijena industrijskih proizvoda; Ukupan indeks cijena industrijskih proizvođača po glavnim industrijskim grupama; Ukupan indeks cijena industrijskih proizvođača po područjima ekonomskih djelatnosti;</p>
2.3.4 Poslovni registri i statističke jedinice	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	<p>Izrađeni kvartalni izvještaji o izvršenim poboljšanjima s ciljem očuvanja konzistentnosti podataka u SPR-u. Objavljeno godišnje saopćenje o jedinicama SPR-a, tematski bilten i izvršena transmisija podataka EUROSTAT-u. Proizvedeni i publikovani rezultati posebnog istraživanja dizajniranog u zavisnosti od potreba i prioriteta SPR-a i urađeni izvještaji o kvalitetu koji sadrže podatke iz posebnog SPR istraživanja“.</p> <p>Poboljšani kvalitet podataka o preduzetnicima.</p> <p>Uspostavljeni standardi kvaliteta SPR-a s ciljem mjerenja kvaliteta podataka u SPR-u.</p> <p>Unapređena IT aplikacija u skladu sa metodološkim potrebama.</p> <p>Uključena obilježja institucionalnih sektora uz saradnju sa nacionalnim računima. Uvedena grupa preduzeća u SPR kao nova statistička jedinica.</p> <p>Razvoj poslovne demografije nastavljen uz saradnju sa strukturnim poslovnim statistikama.</p>
2.4 Međunarodna trgovina i platni bilans			
2.4.1 Platni bilans	CB BIH	Uprava za indirektno oporezivanje, Ministarstvo finansija I trezora BiH, entitetska ministarstva finansija, Ministarstvo vanjskih poslova, entitetski fondovi penzionog osiguranje, Aerodromi u BiH, Nezavisni	<p>Izrada standardiziranog prikaza platnog bilansa, te izrada dodatnih analitičkih tabela za potrebe korisnika. Transmisija BOP izvještaja prema MMF i Eurostatu. Dostava statističkih izvještaja BIS banci, kao i drugim međunarodnim i statističkim institucijama, te priprema i diseminacija podataka unutar zemlje</p> <p>Izrada standardiziranog prikaza međunarodne investicijske pozicije po instrumentima i sektorima. Transmisija IIP izvještaja prema MMF i Eurostatu. Dostava statističkih izvještaja BIS banci, kao i drugim međunarodnim i statističkim institucijama, te priprema i diseminacija podataka unutar zemlje.</p>

		operator sistema transmisije el. Energije (NOS),	
2.4.2 Strane podružnice - FATS	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	CB BIH	Redovna kompilacija statistike stranih podružnica koje posluju u BiH - Inward FATS statistike na osnovu raspoloživih podataka Centralne banke BiH, podataka strukturnih poslovnih statistika i Statističkog poslovnog registra; analiza i publikovanje rezultata; transmisija podataka Eurostatu.
2.4.3 Direktne strane investicije	CB BIH	Agencija za posredničke, informatičke i finansijske usluge (APIF), Finansijsko informatička agencija (FIA), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, entitetska ministarstva finansija	Statistika stanja direktnih investicija na godišnjoj osnovi, po komponentama ulaganja, zatim po NACE Rev.2 klasifikaciji djelatnosti, po zemljama porijekla stranih ulaganja. Dodatni izvještaji i analitičke tabele Statistika tokova direktnih investicija na kvartalnoj osnovi, po komponentama ulaganja, zatim po NACE Rev.2 klasifikaciji djelatnosti, po zemljama porijekla stranih ulaganja. Dodatni izvještaji i analitičke tabele Statistika stanja direktnih investicija na godišnjoj osnovi, po komponentama ulaganja, te po zemljama destinacije stranih ulaganja. Statistika tokova direktnih investicija na kvartalnoj osnovi, po komponentama ulaganja, zatim po NACE 12 klasifikaciji djelatnosti, po zemljama destinacije stranih ulaganja.
2.4.4 Međunarodna trgovina uslugama	CB BIH	Uprava za indirektno oporezivanje, Ministarstvo finansija i trezora BiH, entitetska ministarstva finansija, Aerodromi u BiH, Nezavisni operator sistema transmisije el. Energije (NOS)	Izrada standardiziranog prikaza međunarodne trgovine uslugama prema EBOPS 2010 klasifikaciji usluga i po zemljama. Transmisija izvještaja putem EDAMISA prema Eurostatu. Izrada i dostava izvještaja o međunarodnoj trgovini uslugama za UN pojedinačno po zemljama i stavkama potraživanja i dugovanja (u skladu sa EBOPS 2010 klasifikacijom usluga). CEFTA izvještaj o međunarodnoj trgovini uslugama prema klasifikaciji usluga utvrđenoj BPM6 metodologijom.
2.4.5 Međunarodna trgovina robama - robna razmjena BiH s inostranstvom	BHAS	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	Baza podataka o vanjskotrgovinskim robnim transakcijama BiH; podaci o vanjskotrgovinskim robnim transakcijama BiH publikovani, podaci dostavljeni Eurostatu u skladu sa pasivnom povjerljivošću. Proizvedeni indeksi jediničnih vrijednosti uvoza i izvoza, indeksi obima i indeksi vrijednosti uvoza i izvoza na osnovu podataka o vanjskotrgovinskim robnim transakcijama BiH. Baza podataka o statistici robne razmjene BiH s inostranstvom prema vrsti valute; podaci publikovani u Tematskom biltenu.

2.5 Cijene			
2.5.1 Indeks potrošačkih cijena/ HICP	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Podaci o indeksima potrošačkih cijena (nacionalni CPI) na nivou BiH i BDBiH. Mjesečni podaci o prosječnim cijenama izabranih proizvoda široke potrošnje na nivou BiH. Unaprijeđena usaglašenost metodologije izračunavanja nacionalnog CPI sa EU standardima. Metodološka i software-ska priprema za početak izračunavanja HICP-a na nivou BiH u skladu sa planom razvoja HICP-a.
2.5.2 Prostorno poređenje cijena	BHAS	-	Provođenje istraživanja za prikupljenje cijena za potrošačka dobra i usluge, kapitalna dobra, netržišne usluge i usluge stanovanja, te izračun rashodnih pondera za izračun pariteta kupuvne moći i obračun realnog BDP-a po stanovniku, kao osnove za alokaciju strukturnih fondova Europske komisije.
2.5.3 Stambena statistika (statistika stanovanja)	BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)	-	Kvartalni indeksi proizvođačkih cijena u građevinarstvu/stanogradnja Godišnji indeksi proizvođačkih cijena u građevinarstvu/niskogradnja Kvartalni podaci o prodajnim cijenama novih završenih i prodatih stanova
3. SEKTORSKE STATISTIKE			
3.1 Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo			
3.1.1 Statistika šumarstva i računi	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	Podaci o proizvedenim količinama šumskih sortimenata u državnim šumama; Vrijednosni pokazatelji o prodanim količinama šumskih sortimenata (ukupna vrijednost i prosječna cijena); indikatori o obimu šteta u šumama i štetama od požara; struktura lovstva; Izračunavanje elemenata integriranih ekonomskih i okolišnih računa u šumarstvu u skladu sa međunarodnim zahtjevima (set tabela European Forest Accounts-EFA); Ukupan obim proizvodnje, obim prodaje i vrijednost prodaje u drvnoj industriji BiH; Godišnje stanje vanjskotrgovačke bilanse BiH u oblasti proizvoda šumarstva i prerade drveta. Podaci o proizvodnji i vanjskoj trgovini proizvodima šumarstva, drvne industrije i industrije celuloze i papira se koriste za rad na setu upitnika Joint Forest Sector Questionnaire-JFSQ i za nacionalne potrebe.
3.1.2 Statistika poljoprivrede	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	Godišnje statistike usjeva: Dobijanje indikatora o zasijanim površinama usjeva prema grupama i vrstama. Dobijanje indikatora požnjevenih površina u ha, ukupan i prosječan prinos usjeva; prinos po stablu i ukupan prinos ranog voća, kasnog voća i grožđa, južnog voća, maslina. Statistika animalne proizvodnje: Dobijanje podataka o ukupnom broju stoke po vrstama i kategorijama i podataka o stočnoj proizvodnji. Dobijanje podataka o klanju stoke u klaonicama.

			<p>Dobivanje podataka o klanju stoke izvan klaonica po vrstama i kategorijama</p> <p>Obračun prognoze proizvodnje mesa i bruto proizvodnje mesa</p> <p>Količina proizvedenog i prerađenog mlijeka po vrstama mliječnih proizvoda kravljeg mlijeka u mljekarama, godišnji podaci o proizvodnji svih vrsta mlijeka, procjena proizvodnje i upotrebe mlijeka na gazdinstvima, podaci o strukturi mljekara i otkupnih centara</p> <p>Dobijanje podataka o broju jaja za leženje smještenih u inkubator i broju izleglih pilića u skladu sa EU klasifikacijom, strukturi valionica, konzumnih jaja i vanjskotrgovinska bilanca jaja</p> <p>Struktura poljoprivrednih gazdinstava</p> <p>Proveden popis poljoprivrede</p> <p>Agro monetarne statistike</p> <p>Dobijanje pokazatelja otkupa proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva od individualnih poljoprivrednih proizvođača. Dobijeni podaci će se koristiti u izradi indeksa cijena poljoprivrednih proizvoda, kao i apsolutnih cijena poljoprivrednih proizvoda.</p> <p>Dobivanje podataka direktne prodaje vlastitih proizvoda poljoprivrede, šumarstva i ribarstva od strane poljoprivrednih preduzeća i zemljoradničkih zadruga. Dobijeni podaci će se koristiti u izradi indeksa cijena poljoprivrednih proizvoda, kao i apsolutnih cijena poljoprivrednih proizvoda.</p> <p>Dobivanje podataka prodaje poljoprivrednih proizvoda na zelenim pijacama od strane porodičnih poljoprivrednih proizvođača. Dobijeni podaci koristiti će se u izradi indeksa cijena poljoprivrednih proizvoda, kao i apsolutnih cijena poljoprivrednih proizvoda.</p> <p>Dobijanje prosječnih cijena inputa poljoprivrede; izračunavanje indeksa inputa prema grupama i proizvodima; razvoj šeme pondera (vrijednosti iz ekonomskih računa).</p> <p>Procjena vrijednosti OUTPUTA i INPUTA poljoprivredne proizvodnje i ostalih elemenata ekonomskih računa.</p>
3.1.3 Statistika ribarstva	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	Dobijanje uporedivih podataka u oblasti akvakulture u skladu sa EU klasifikacijom.
3.2 Energija			
3.2.1 Energetska statistika- proizvodnja	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	BH Gas Državna regulatorna komisija za energiju (DERK)	<p>Energetski bilans koji uključuje godišnje podatke o proizvodnji, uvozu, zalihama, izvozu, transformaciji, distribuciji i finalnoj potrošnji energije. Metodologija za izradu statističkog eneretskog bilansa je u skladu sa važećom Regulativom o energetske statistici (EC), odnosno standardima IEA/ OECD-a i Eurostata.</p> <p>Unapređenje kvaliteta i sveobuhvatnosti podataka pojedinačnih i ukupnog statističkog bilansa sa ciljem izrade izabranih indikatora energetske statistike.</p> <p>Poduzimanje aktivnosti u cilju implementacije važeće Regulative o energetske statistici (EC),</p>

			<p>koja se odnosi na godišnju statistiku potrošnje energije u domaćinstvima.</p> <p>Izveštavanje o kratkoročnim pokazateljima statistike energije prema Eurostatu.</p> <p>Podaci o prosječnim cijenama električne energije i prirodnog plina u skladu sa zahtjevima Eurostat Compendium statističkih zahtjeva (Direktiva 2008/92/EC o unapređenju transparentnosti cijena plina i električne enrgije industrijskim potrošačima).</p>
3.3 Transport			
<p>3.3.1 Statistika transporta</p>	<p>BHAS (u saradnji sa FZS i RZSRS)</p>	<p>Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BIH</p> <p>Granična policija BiH</p> <p>Uprava za indirektno oporezivanje BIH</p> <p>Regulatorni odbor željeznica BiH</p> <p>Aerodromi</p> <p>Direkcija za civilno vazduhoplovstvo BIH</p>	<p>Pokazatelji o registrovanim cestovnim motornim i priključnim vozilima u skladu sa Rječnikom o statistici saobraćaja, IV izdanje, Eurostat/UNECE/ITF</p> <p>Pokazatelji o vozilima i prevozu putnika sa različitim podjelama: prema vrsti vozila, prema prijevozu po rastojanjima, po ispravnosti vozila. Ovi podaci se prikupljaju za Eurostat/UNECE/ITF Zajednički upitnik i nacionalne potrebe.</p> <p>Kvartalni pokazatelji o cestovnom prevozu putnika u skladu sa Rječnikom za statistiku saobraćaja, IV izdanje, Eurostat/UNECE/ITF, za međunarodno izvještavanje Eurostat/UNECE/ITF Zajedničkog upitnika i nacionalne potrebe</p> <p>Kvartalni pokazatelji o gradskom prevozu putnika, za Eurostat/UNECE/ITF Zajednički upitnik I nacionalne potrebe, u skladu s Rječnikom za statistiku saobraćaja, IV izdanje, Eurostat/UNECE/ITF.</p> <p>Kvartalni pokazatelji o graničnom prometu putnika i putničkih cestovnih motornih vozila u skladu sa statističkim izvještajima u vezi sa cestovnim prevozom putnika.</p> <p>Podaci o cestovnom prijevozu robe : ukupno tona, ostvareni tonski kilometric.</p> <p>Kvartalni pokazatelji o graničnom prometu robe i cestovnih teretnih motornih vozila u skladu sa statističkim izvještajima u vezi sa cestovnim prijevozom roba</p> <p>Pokazatelji u skladu sa zahtjevima Eurostat Compendium statističkih zahtjeva, važećim Smjernicama za provođenje Uredbe EC o statistici željezničkog prevoza i Rječnikom za statistiku saobraćaja, IV izdanje, Eurostat/UNECE/ITF</p> <p>Pokazatelji u skladu sa zahtjevima važeće Uredbe (EC) o statistici na unutrašnjim vodenim putevima prevoza i Rječnikom za statistiku saobraćaja, IV izdanje, Eurostat/UNECE/ITF, prijevod.</p> <p>PokazateljI vazdušnog prevoza putnika i robe u skladu sa Priručnikom o vazdušnoj transportnoj statistici (Reference Manual on Air Transport Statistics) – Eurostat (version 14) i zahtjevima važeće Uredbe (EC) o statistici prevoza putnika, robe i pošte vazduhom</p> <p>Godišnji pokazatelji o aerodromskim uslugama u skladu sa Priručnikom o vazdušnoj transportnoj statistici (Reference Manual on Air Transport Statistics) – Eurostat (version 14) i zahtjevima važeće Uredbe (EC) o statistici prevoza putnika, robe i pošte vazduhom.</p> <p>Godišnji pokazatelji o saobraćajnim nezgodama u skladu sa zahtjevima važeće Uredbe o</p>

			statistiki saobraćajnih nezgoda.
3.4 Turizam			
3.4.1 Statistika turizma	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	Proizvodnja zahtjevanih indikatora statistike smještaja: broj dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista; broj noćenja stranih turista prema zemlji prebivališta, broju dolazaka i noćenja prema klasifikaciji djelatnosti, podaci o smještajnim kapacitetima i stopa popunjenosti kreveta. Podaci o nacionalnom turizmu (domaći i emitivni turizam): ukupan broj putovanja, svrha putovanja, mjesecu odlaska i trajanju putovanja, zemlja destinacije, vrsta odredišta i smještaja, korištenje prijevoznog sredstva, turističkoj potrošnji (prosječni izdaci na putovanjima), te podatke o jednodnevnim posjetama domaćeg stanovništva, njihovom broju i razlozima putovanja u zemlji i inostranstvu u skladu sa važećom EU regulativom za potražnu stranu statistike turizma dobiveni Anketom o privatnim i poslovnim putovanjima (APPP).
3.5 Nauka, tehnologija i inovacije			
3.5.1 Statistika nauke i tehnologije	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)		Strukturni podaci u skladu sa zahtjevima Eurostat Compendium - Statistika istraživanja i razvoja, Priručnika Frascati 2002 i 2007 – Prijedlog standardne prakse za prikupljanje statističkih podataka o istraživanju i razvoju, OECD 2002 i Klasifikacije polja, nauke i tehnologije OECD 2006. Strukturni podaci u skladu sa Canberra Priručnikom (Canberra Manual – Manual on the Measurement of Human Resources devoted to S&T, OECD).
3.5.2 Statistika inovacija	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	Institut za intelektualno vlasništvo BiH (patenti)	Strukturni podaci u skladu sa zahtjevima Eurostat Compendium statističkih zahtjeva - Statistika istraživanja i razvoja. Statistikom inovacija prikupljaju se podaci o inovativnim aktivnostima preduzeća. Istraživanje se provodi u dvogodišnjoj dinamici (svake druge godine). Statistika inovacija povezana je s istraživanjima o inovaciji u EU i pruža usklađeni izvor podataka o inovacijskim podacima za poslovni sektor. Prikupljanje podataka organizirano je na temelju Harmoniziranog prikupljanja podataka i usklađene metodologije istraživanja. Opća metodologija utvrđena je u Oslo Manual (OECD / Eurostat). Istraživanje o patentima se provodi na temelju Priručnika OECD 2009 o statistici patenata i Međunarodnoj Klasifikaciji patenata (International Patent Classification).
3.5.3 Statistika informacionih i komunikacijskih tehnologija	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	Podaci u skladu sa zahtjevima Eurostat Compendium statističkih zahtjeva - statistika IKT. Izračunavanje pokazatelja i objavljivanje u formi kvartalnih saopćenja podataka o telekomunikacionim uslugama. Pokazatelji o upotrebi informaciono-telekomunikacionih uređaja u preduzećima, državnoj upravi; od strane pojedinaca za potrebe obrazovanja, usavršavanja i zapošljavanja; podaci o pružanju internetskih usluga u skladu sa propisima EU o statistikama informacijskog društva;

			<p>korištenje e-trgovine i e-uprave.</p> <p>Pokazatelj o upotrebi informacionih-telekomunikacionih uređaja u domaćinstvima, od strane pojedinaca i u domaćinstvima za potrebe obrazovanja, usavršavanja i zapošljavanja; podaci o pružanju internetskih usluga u skladu sa propisima EU o statistikama informacionih društva; diseminacija rezultata u Eurostat.</p> <p>Podaci u skladu sa zahtjevima Eurostat Compendium. Statistika poštanskih usluga. Izračunavanje i objavljivanje u formi kvartalnih saopćenja podataka o poštanskom prometu.</p>
4. OKOLIŠ I STATISTIKE ZA VIŠE PODRUČJA			
4.1 Okoliš			
4.1.1 Monetarni računi okoliša	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	<p>Računi izdataka za zaštitu okoliša (podaci o investicijama, izdacima i naknadama u zaštitu okoliša za sljedeća područja djelatnosti KD BiH 2010: B-Vađenje ruda i kamena; C- Prerađivačka industrija; D- Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom, plinom, parom i klimatizacija; E- Snabdijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša.</p> <p>Porezi za zaštitu okoliša</p>
4.1.2 Fizički računi okoliša	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS računi ekoloških dobara i usluga)	-	<p>Računi tokova materijala (podaci o tokovima prirodnih resursa; domaći ekstrahovani resursi (DEU); fizički trgovinski bilans (PTB); neposredni unos materijala (DMI); domaća potrošnja materijala (DMC).</p> <p>Računi sektora ekoloških dobara i usluga (proizvodne djelatnosti koje stvaraju ekološka dobra i usluge)</p> <p>Računi emisija u zrak (podaci o fizičkim tokovima plinovitim stvari ili čestica prema ekonomskim djelatnostima poslovnih subjekata i domaćinstava na način opisan u Europskom sistemu nacionalnih računa (ESA).</p> <p>Računi energije (fizički tokovi energije)</p>
4.1.3 Statistika otpada i opasnih materija	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	<p>Strukturni podaci o komunalnom otpadu prema zahtjevima metodološkog dokumenta „Priručnik o statistici otpada, Eurostat 2013,“ i zahtjevima Eurostat/ OECD Zajedničkog upitnika o otpadu i u skladu sa kategorijama otpada definisanim Klasifikacijom EWC-Stat.</p> <p>Podaci prikupljeni u skladu sa važećom Uredbom (EZ)Europskog parlamenta i Vijeća o statističkim podacima o otpadu.</p> <p>Strukturni podaci o prerađenom/odstranjenom otpadu. prema zahtjevima metodološkog dokumenta „Priručnik o statistici otpada, Eurostat 2013,“ i zahtjevima Eurostat/ OECD Zajedničkog upitnika o otpadu i u skladu sa kategorijama otpada definisanim Klasifikacijom EWC-Stat.</p> <p>Strukturni podaci o prekograničnom prometu otpada prema važećoj Uredbi (EZ)Evropskog</p>

			parlamenta I Vijeća o pošiljkama otpada otpada i CN kombinovanoj nomenklaturi.
4.1.4 Statistika voda	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	Godišnji podaci za izvještavanje OECD/ Eurostat Zajedničkog upitnika za okoliš- područje kopnenih voda (JQ Inland Water); Izvještavanje UNSD/UNEP zajedničkog upitnika za statistiku okoliša, područje vode
4.2 Regionalne i geoprostorne statističke informacije			
4.2.3 Gisco	BHAS	-	Razmjena i korištenje georeferenciranih prostornih podataka, uključivanje u Eurostat-ov geografski informacijski sistem GISCO
4.2.5 Upravljanje NUTS klasifikacijom	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	Izrada dokumenta "Prijedlog nomenklature statističkih teritorijalnih jedinica u Bosni i Hercegovini (NUTS1, NUTS2 i NUTS3)". Uspostavljanje statističkog prostornog registra i podaci o prostornim jedinicama
4.3 Indikatori održivog razvoja			
4.3.1 EU SDG indikatori- proizvodnja i diseminacija	-	-	Pristup EU provedbi UN-ove Agende za održivi razvoj 2030. Izrada indikatora održivog razvoja koje je definisao Eurostat od UNECE-a za zemlje Istočne Evrope, Centralne i Istočne Azije, jugoistočne Evrope
4.3.2 Indikatori održivog razvoja; proizvodnja i diseminacija	BHAS	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Ministarstvo sigurnosti BiH Ministarstvo civilnih poslova BiH Direkcija za ekonomsko planiranje BiH	Odgovoriti na potrebe za podacima koji se odnose na klimatske promjene koje proizlaze iz globalnih sporazuma, kao što su: Klimatski sporazum u Parizu 2015 (Paris Climate Agreement 2015), Sendai okvir za smanjenje rizika od katastrofa (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030) i Ciljevi održivog razvoja (Sustainable Development Goals SDGs). Razvoj zahtjevane statistike u skladu sa preporukama o klimatskim promjenama (Recommendation on Climate Change-Related Statistics) Razvoj indikatora zaštite okoliša koje je definisala Evropska agencija za okoliš EEA, Eurostat, UNECE i drugih organizacija.
5 - METODOLOGIJA PRIKUPLJANJA, OBRADE, ANALIZE I DISEMINACIJE PODATAKA			
5.1 Metadata i klasifikacije			
5.1.1	BHAS	-	Implementirani inicijalni ciljevi i zadaci navedeni u dokumentu Strategija razvoja metadata.

Statistički standardi za podatke i metapodatke	(u saradnji sa FZS i RZS RS)		Izvršene obaveze slanja referentnih metapodataka u Eurostat. Izrađeni izvještaji o kvalitetu statističkih istraživanja. Izvršena samoprocjena implementacije CoP-a u statističkim institucijama. Izrađene smjernice standarda kvaliteta statističkog poslovnog procesa.
5.1.2 Klasifikacije	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	<p><u>Klasifikacija djelatnosti – KD 2010</u> Klasifikacija djelatnosti BiH će se kontinuirano usklađivati sa svim zvaničnim promjenama Statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti Evropske unije (NACE) kako bi se obezbijedio kontinuitet uporedivosti podataka sa podacima na međunarodnom nivou.</p> <p><u>Klasifikacija proizvoda po djelatnostima 2010 – KPPD 2010</u> Klasifikacija proizvoda po djelatnostima BiH će se kontinuirano usklađivati sa svim zvaničnim promjenama EU klasifikacije proizvoda (CPA) kako bi se obezbijedio kontinuitet uporedivosti podataka sa podacima na međunarodnom nivou..</p> <p><u>Klasifikacija zanimanja 2008.</u> –Klasifikacija zanimanja BiH će se kontinuirano usklađivati sa svim zvaničnim promjenama klasifikacije zanimanja (ISCO) kako bi se obezbijedio kontinuitet uporedivosti podataka sa podacima na međunarodnom nivou..</p> <p><u>Standardna klasifikacija obrazovanja</u> - Standardna klasifikacija obrazovanja BiH će se kontinuirano usklađivati sa svim zvaničnim promjenama EU klasifikacije obrazovanja (ISCED) kako bi se obezbijedio kontinuitet uporedivosti podataka sa podacima na međunarodnom nivou.</p> <p><u>Klasifikacija individualne potrošnje prema namjeni – COICOP</u> – Klasifikacija individualne potrošnje prema namjeni će se kontinuirano usklađivati sa svim zvaničnim promjenama EU klasifikacije (COICOP) kako bi se obezbijedio kontinuitet uporedivosti podataka sa podacima na međunarodnom nivou..</p>
5.2 Statistička povjerljivost i zaštita od razotkrivanja podataka			
5.2.1 Koordinacija statističke povjerljivosti i pristup mikropodacima	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	Implementacija odredaba Pravilnika o zaštiti statističkih podataka. Objava podataka u obliku u kojem je statistička jedinica adekvatno zaštićena i omogućavanje pristupa ovim podacima istraživačkim institucijama i istraživačima.
5.3 Upravljanje kvalitetom			
5.3.1 Izvještaji o kvalitetu	BHAS (u saradnji sa FZS i RZS RS)	-	Izrađeni i publikovani izvještaji o kvalitetu pojedinačnih statističkih istraživanja. Izvještaj o kvalitetu je važna informacija za proizvođače statističkih podataka koji pruža analitički uvid u cjelokupan statistički proces, a s druge strane korisnicima statističkih rezultata pružiti dodatne informacije za ispravno korištenje i tumačenje rezultata.